Τὸ φύλλον δρχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννας

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δρχ. 55. Τρίμηνος δρχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει ἐν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Θηρδάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος | Ἐν Ἀθήναις, 8 Δεκεμβρίου 1928 | Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 2

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

ΤΙΤΣΙΑΝΟΣ

Κάθε χρόνος ποὺ ἔρχεται καὶ φεύγει, φέρνει στὴν Ἀνθρωπότητα, μικρότερα ἢ μεγαλύτερα, τὰ δῶρα του. Ἀλλὰ ὁ χρόνος ἐκεῖνος τῆς ἔφερε δυὸ δῶρα πολύ, πολὺ μεγάλα: Τὸ 1477, πρὶν ἀνακαλύψει ὁ Κολόμβος τὴν Ἀμερική, φάνηκε τὸ πρῶτο-πρῶτο τυπωμένο βιβλίο, — ὁ Κάξτων τὸ τύπωσε στὴν Ἀγγλία,—καὶ γεννήθηκε στὴν Ἰταλία ἕνα θαυμάσιο παιδί, ποὺ ἔμελλε νὰ γίνῃ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ζωγράφους τοῦ κόσμου!

Ὀνομαζόταν Τιτσιάνος (ἰταλικὰ Tiziano, γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ Titian) κι' ἦταν ἀπὸ ἕνα μικρὸ χωριὸ τῶν Ἄλπεων, τὸ Καντόρε, — ὄχι πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν Βενετία, — γιὸς τοῦ Γρηγόρη Βετσέλιο. Κανεὶς δὲν βλέπει τὶς Μοῖρες ποὺ χαρίζουνε τὰ θεῖα δῶρα στὸ λίκνο τῶν νεογεννητων, κι' ἔτσι κανεὶς δὲ φαντάσθηκε ποτὲ πῶς τὸ βρέφος αὐτὸ θὰ γινόταν ὁ μεγάλος Τιτσιάνος, ὁ ἄφθαστος μάγος τῶν χρωμάτων.

Ὅπου καὶ νὰ ζῇ κανείς, βρίσκει μιὰ χάρη κι' ὁ μικρὸς τὴν ἔβρισκε καὶ στοὺς γυμνοὺς βράχους τῆς πατρίδας του, καὶ στὸν ποταμό της, τὸν Πιάβε, ποὺ ἀφρίζει καὶ τρέχει βιαστικὸς στὴ θάλασσα. Μόλις ἄρχισε νὰ καταλαβαίνει, τοῦ γεννήθηκε ἡ ἐπιθυμία νὰ πάγ στὴ Βενετία καὶ νὰ γίνῃ μαθητὴς τοῦ ζωγράφου Μπελλίνι. Ὡστόσο ἀγαποῦσε πολὺ τὸν τόπο τῆς γέννησής του καὶ ποτὲ δὲν λησμόνησε τὴν ἤρεμη μεγαλοπρέπειά του.

Ἀλλὰ ἡ αἴγλη τῆς Βενετίας τὸν ἐμάγευε καὶ τὸν γοήτευε. Γιατὶ θὰ ξέρετε βέβαια, πῶς ἡ Βενετία εἶναι παράξενη πολιτεία, κτισμένη πάνω σ' ἑβδομήντα νησάκια. Ἀντὶ δρόμους ἔχει κανάλια, καὶ οἱ γόνδολες ποὺ τὰ διασχίζουνε βρέχουνε τοὺς χορταριασμένους τοίχους - μ' ἕνα λαμπερὸ πλῆθος ἀπὸ σταλαγματιές. Ὁ φωτεινὸς ἥλιος τῆς Ἰταλίας ὑφαίνει ὁλόχρυσες ἐσάρπες πάνω στὴν πρωϊνὴ ὁμίχλη καὶ κάνει τὰ νερὰ νὰ σπινθηροβολοῦν σὰν πολύτιμες πέτρες.

Μὰ ὁ πατέρας τοῦ Τιτσιάνου εἶχε ἄλλα σχέδια γιὰ τὸ γιό του. Ὁ Γρηγόρης Βετσέλιο, ποὺ ἦταν στρατιωτικὸς καὶ Σύμβουλος στὴν Καντόρε, καὶ εἶχε ἀποκτήσει μεγάλη ὑπόληψη γύρω του, ἦταν ἄνθρωπος δίχως περιουσία. Ἔπειτα, σ' ἐκεῖνα τὰ χρόνια, τὰ γράμματα δὲν εἶχαν τὴ σπουδαιότητα ποὺ τοὺς δίνουμε σήμερα. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ μάθῃ στὸν Τιτσιάνο μιὰ τέχνη.

Μὰ ὁ γιός του ἐπέμενε νὰ ζωγραφίζῃ. Ἔμενε τὴ νύχτα γιὰ πολλὲς ὧρες ἄγρυπνος, σπάζοντας τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ βρῇ ἕνα τρόπο νὰ πείσῃ τοὺς γονεῖς του νὰ τὸν μάθουνε ζωγραφική. Τὴν ἡμέρα, σὲ κάθε εὐκαιρία, ἔκανε σκίτσα ἄτεχνα καὶ πρωτόγονα, ὅπου ἔβρισκε. Ἀλλὰ ἔπειτα κοίταζε τὸ μεγαλεῖο τῆς φύσης, ποὺ οὔτε ἡ ἀδελφή του Ὄρσα, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε κι' ἀργότερα τοῦ κρατοῦσε τὸ σπίτι του, δὲ μποροῦσε νὰ τὸ καταλάβῃ, καὶ μελαγχολοῦσε. Μερικοί, ἀκόμα καὶ τώρα, φαντάζονται πῶς ὁ καλλιτέχνης παίρνει ἀπὸ τὴ φαντασία του ὅ,τι κάνει. Δὲν καταλαβαίνουν πῶς αὐτοὶ εἶναι τυφλοὶ στὶς φωτοσκιάσεις τοῦ χορταριοῦ, στὰ μαγικὰ πλοῖα ποὺ πλάθουνε τὰ σύννεφα ἢ στὴ βουβὴ προσευχὴ τῶν δέντρων γιὰ νὰ γεμίσουν φύλλα, ὅταν τὸ χειμῶνα ἁπλώνουνε στὸν γκρίζο οὐρανὸ τὰ γυμνὰ κλαδιά τους. Ὅταν ὅμως ἔχεις ἕνα μάτι ποὺ βλέπει καὶ μιὰ ψυχὴ ποὺ καταλαβαίνει, τὰ γνωρίζεις ὅλ' αὐτά, εἴτε μπορεῖς νὰ τ' ἀντιγράψῃς εἴτε ὄχι.

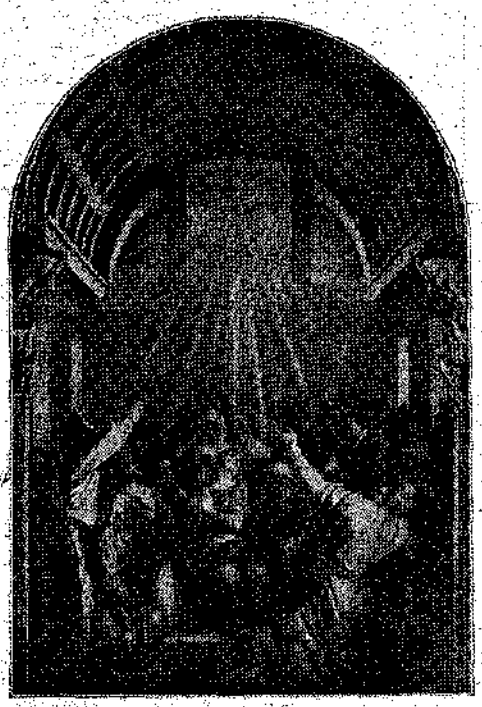

Ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
Ἔργο τοῦ Τιτσιάνου.

Ἡ Ἀνάληψις τῆς Παναγίας.
Ἔργο τοῦ Τιτσιάνου.

Τοῦ Τιτσιάνου ἡ ψυχὴ ἦταν γεμάτη ἀπὸ τὰ χρώματα καὶ τὶς κομψὲς φόρμες ποὺ ἔβλεπε κάθε μέρα, καὶ ἤθελε νὰ κάνῃ καὶ τοὺς φίλους του νὰ τἀγαπήσουν. Μὰ ἐκεῖνοι τὸν κορόϊδευαν λέγοντας πὼς ἡ ὀνειροπόληση εἶναι μόνο γιὰ πριγκιπόπουλα.

Μὰ καὶ πῶς νὰ ζωγραφίσῃ ποὺ δὲν εἶχε χρώματα; Αὐτὸ ἦταν ἕνα ζήτημα τρομερό!

Ὅταν ὅμως θέλει κανεὶς ἕνα πρᾶγμα καὶ ἐργάζεται μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ γιὰ νὰ τἀποκτήσῃ, πάντα πετυχαίνει. Ἕνα πρωὶ ὁ Τιτσιάνος περπατοῦσε σ' ἕνα δρόμο τῆς Καντόρε. Ἦταν μιὰ φωτεινὴ μέρα τοῦ Ἰουνίου καὶ ὁ Τιτσιάνος ἦταν εὐτυχισμένος ποὺ ἦταν ἔξω. Σφυρίζοντας σ' ἕνα σπουργίτη ποὺ εἶχε καθίσει σ' ἕνα κλαδί, δὲν ἔβλεπε μπροστά του. Ἐσκόντυψε κι' ἔπεσε.

Προτοῦ ἀκόμα σηκωθεῖ, παρατήρησε τὶς κηλῖδος ποὺ εἶχαν κάνει τὰ ζουλιγμένα λουλούδια στὶς πέτρες, καθὼς ἔπεφτε. Ἦταν ζωηρά, λεπτὰ χρώματα, σὰν κι' αὐτὰ ποὺ μόνο ἡ νεράϊδα τοῦ Καλοκαιριοῦ ἔχει στὴν παλέττα της. Θὰ γίνονταν τὰ χρώματα τοῦ Τιτσιάνου.

Γιὰ μιὰ ὁλόκληρη μέρα ὁ Τιτσιάνος γύριζε δῶ κι' ἐκεῖ βουβός, γιατὶ ἀπ' τὸν ἐνθουσιασμό του δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ. Τέλος ἐμπιστεύθηκε τὴν ἀνακάλυψή του στὴν ἀδελφή του Ὄρσα. Στὴν ἀρχὴ ἐκείνη γέλασε. Μὰ ὅταν εἶδε πὼς ὁ μικρὸς ἀδελφός της πραγματικὰ ζωγράφιζε μ' αὐτὰ τὰ χρώματα, ζήτησε νὰ τὸν βοηθήσῃ, γιατὶ πάντα κανεὶς θέλει νὰ εὐχαριστήσῃ ἐκεῖνον π' ἀγαπᾶ.

Φυσικὰ δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ κάνῃ ἄποτ' ἄλλο παρὰ νὰ τὸν βοηθᾷ νὰ μαζεύῃ λουλούδια καὶ νὰ κρατᾷ τὴν ἐφεύρεση μυστική. Ἀλλὰ αὐτὴ τὴ δουλειὰ τὴν ἔκανε θαυμάσια. Κι' ἔτσι οἱ δυό τους πηγαίναγανε στὸ δάσος, ἀνέβαιναν τὸ βουνὸ καὶ διάλεγαν λουλούδια μὲ τὰ πιὸ χτυπητὰ χρώματα ποὺ μποροῦσαν νὰ βρεθοῦν. Διάλεξε ἐπίσης ὁ Τσιτσιάνος ἕνα παλιὸ σπίτι μισογκρεμισμένο καὶ ἐρημωμένο ὅπου δὲν πήγαινε κανείς. Ἦταν τοῦ πατέρα του κι' ἔτσι ἦταν βέβαιος πὼς κανένας χωρικὸς δὲ θὰ τὸν ἐνοχλοῦσε.

Ἐκεῖ πήγαινε κάθε μέρα. Κάθε φύλλο λουλουδιοῦ ἔδινε πολὺ λίγο χρῶμα καί, γιὰ νὰ μαζέψῃ κανεὶς ἀρκετό, ἔπρεπε νὰ κοπιάσῃ πολύ. Μὰ ὁ Τιτσιάνος ποτέ του δὲν βαρέθηκε. Γιατί ποιὸς ποτὲ μπορεῖ νὰ βαρεθῇ τὴ λατρεία τοῦ Ὡραίου;

Μιὰ μέρα φώναξε τὴν ἀδελφή του.

— Τελείωσε! εἶπε.

Ἦταν μιὰ πολὺ ἐπίσημη στιγμή. Τότε ἡ Ὄρσα καταχαρούμενη ἔτρεξε χοροπηδώντας στὸ παλιὸ ἐρημωμένο σπίτι. Ὅταν ἔφθασε κοντά, στάθηκε καὶ μουρμούρισε θαμπωμένη, ἐκστατική:

— Ἡ Παναγία!

Τὴν εἶχε ζωγραφίσει σ' ἕνα λίθο μαζὶ μὲ τὸ θεῖο βρέφος κι' ἕνα μικρὸ ἀγοράκι ποὺ ἔφερνε δῶρα. Τὸ μικρὸ ἀγοράκι ἦταν ὁ Τιτσιάνος. Καὶ ἦταν τόσο «ἀνεξίτηλη» ἡ εἰκόνα αὐτή, ποὺ ἡ βροχὴ δὲ μπόρεσε νὰ τὴ σβήσει οὔτε ὁ ἥλιος νὰ χαλάσῃ τὸ χρωματισμό. Ἀκόμα καὶ σήμερα πηγαίνουνε περιηγητὲς νὰ θαυμάσουν τὸ πρῶτο ἀριστούργημα τοῦ μεγάλου Τιτσιάνου.

Φυσικὰ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση στὸν πατέρα του καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ κατάλαβαν πιὸ τὸ ταλέντο τῆς ζωγραφικῆς δὲν ἦταν μοναχὰ γιὰ τὰ πριγκιπόπουλα. Ἀποφάσισαν νὰ πάῃ ὁ Τιτσιάνος στὴ Βενετία. Ποτὲ παιδὶ δὲ γνώρισε τόση χαρὰ στὴ ζωή του ὅση ἐκείνη τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμαθε ὁ Τιτσιάνος τὴν ἀπόφαση αὐτή. Βλέπετε ἦταν μόλις ἐννιὰ χρονῶ καὶ μιὰ πόλη φαίνεται τόσο ὄμορφη σ' ἕνα παιδάκι!

Πρῶτος του δάσκαλος ἦταν ὁ Σουκάρο, ποὺ ἔφτιανε μωσαϊκά. Μὰ ἔπειτα ἀπὸ λίγο τὸ νειρό του πραγματοποιήθηκε καὶ τὸν στείλανε στὸν Τζεντίλε Μπελλίνι τὸν ἴδιο.

Ὁ Μπελλίνι ἦταν ὁ μεγαλύτερος ζωγράφος τῆς ἐποχῆς του, κι' ἔδειξε ἀμέσως μεγάλο ἐνδιαφέρο γιὰ τὸ νέο μαθητή του.

Ἔτσι μεγάλωσε κι' ἔζησε ὁ Τιτσιάνος. Πέθανε 99 χρονῶ, καὶ κάθε χρόνο τῆς ζωῆς του χάριζε στὸν κόσμο καινούρια ἀριστουργήματα. Γιατὶ ζωγράφιζε ἀκατάπαυστα, καὶ κάθε νέο του ἔργο ἦταν ὡραιότερο ἀπ' τὸ προηγούμενο. Εἶναι περίφημος γιὰ τὴ μαγεία τοῦ χρωματισμοῦ του, τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ χάρη τῶν γραμμῶν τοῦ σχεδίου του, καὶ τὴν ἄπειρη γλυκύτητα ποὺ ἐκφράζουν ὅλα σχεδὸν τὰ πρόσωπα τῶν ἔργων του. Γνωρίζει κι' ἀγαπᾶ ὅ,τι ζωγραφίζει.

Μέσα στὴν ἀτελείωτη σειρὰ τῶν εἰκόνων του, οἱ καλύτερες ἴσως εἶναι οἱ δυὸ ποὺ βλέπετε στὴν πρώτη σελίδα.

Ἂν καμμιὰ φορὰ πᾶτε στὴ Βενετία, θὰ δῆτε τὴν «Κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος», μαυρισμένη ἀπ' τὸν καιρό, στὴν ἐκκλησιὰ τῆς Σάντα Μαρία ντελλὰ Σαλούτε.

Ἡ ἄλλη εἰκόνα παριστάνει τὴν «Ἀνάληψη τῆς Παναγίας». Αὐτὸν τὸ θαυμάσιο πίνακα ζωγράφισε ὁ Τιτσιάνος γιὰ τὸ βωμὸ τῆς ἐκκλησίας τῶν Φράρι τῆς Βενετίας. Βρίσκεται ἀκόμα στὴ Βενετία, ἀλλὰ τὸν ἔχει πάρει ἡ Ἀκαδημία τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Ὁ Τιτσιάνος μέσα στοὺς φίλους του εἶχε βασιλιάδες καὶ μεγιστάνες, γιατὶ ὅλοι καταλάβαιναν πὼς ἡ πραγματικὴ εὐγένεια εἶναι ἡ εὐγένεια τῆς μεγαλοφυΐας.

Πολλοὶ πίνακές του εἶναι ἀκόμα στὰ Βενετσάνικα παλάτια. Ὁ Τιτσιάνος ἐργαζόταν πολὺ καὶ συνεχῶς, καὶ οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε οἱ βασιλικοὶ του φίλοι τὸν ἔκαναν νὰ λησμονήσῃ, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, τὴ μεγάλη ἀποστολή του ἢ τὴν ὀρεινὴ πατρίδα του.

(Maxine Davis) ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

ΘΛΙΜΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ

Στὴ μικρὴ Ἀλίκη, ποὺ ζεῖ μέσα στὰ χιόνια καὶ νοσταλγεῖ τὶς φωτεινὲς μέρες τῆς πατρίδας της.

Κάθεσαι στὸ παράθυρο καὶ κοιτᾶς τ' ἀτέλειωτα, χιονισμένα βουνά. Τὸ ξέρω πὼς ἡ θέα τους σοῦ προξενεῖ τόση πλήξη, πὼς κάτι βαρὺ καὶ πικρὸ φωλιάζει παντοτινὰ στὴ μικρούλα σου καρδιά.

Χιόνια παντοῦ. Ὁλόγυρα στὰ βουνά, στοὺς δρόμους, στὶς στέγες τῶν μικρῶν ξύλινων σπιτιῶν, στὰ γυμνὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων, στὴ γραμμὴ τοῦ τραίνου ποὺ ξεμακραίνει καὶ χάνεται πέρα. Χιόνια στὴν ἄρρωστη, λυπημένη σου ψυχή. Μοιάζεις μ' ἕνα μικρό, περιπλανημένο πουλί, ποὺ ξεκίνησε μιὰν αὐγὴ ἀπ' τὴ ζεστὴ του φωλιά, ἀπ' τοὺς γαλανοὺς οὐρανούς, καὶ χάθηκε μέσα στὰ αἰώνια, χιονισμένα βουνά, ποὺ τὸ κρατοῦν σκλαβωμένο.

Νοιώθω τὸν πόνο σου, τὸν βαθύ, τὸν τρισμεγάλο κι' ἔρχομαι, ἀδελφούλα ψυχή, νὰ κλάψω μαζί σου καὶ νὰ σοῦ πῶ τὰ λόγια ἐκεῖνα τὰ παρηγορητικά, ποὺ προφέρουν τὰ χείλη χωρεῖς νὰ μπορεῖ νὰ τὰ πιστέψῃ κι' ἡ καρδιά.

Νοιώθω τὴν ἀπέραντη, πικρότατη μοναξιά σου, ποὺ σὲ κρατᾶ τόσο μακρυὰ ἀπ' ὅλα τὰ ξένα αὐτὰ πρόσωπα ποὺ σὲ τριγυρνοῦν.

Καὶ θάθελα νἄχα τὴ δύναμη νὰ σοῦ πῶ: ἔλα κοντά μου. Σὲ μένα θὰ μπορέσῃς νὰ βρῇς ὅ,τι σοῦ λείπει στὴ μακρυνὴ αὐτὴ χώρα: τὴν πατρίδα, τὸ σπίτι, τὸν φίλο ποὺ μπορεῖ νὰ καταλάβεῖ ὅ,τι ἀμίλητο καὶ πικρὸ δὲν μποροῦν νὰ νοιώσουν οἱ ἄλλοι.

Ναί, θάθελα νὰ σοῦ πῶ τὰ λόγια αὐτά, ἂν δὲν νοσταλγοῦσα κι' ἐγὼ τὸν γνώριμο οὐρανὸ τῆς πατρίδας, ἂν δὲν ἤμουν κι' ἐγὼ ὅπως σύ: ἕνα σκλαβωμένο πουλὶ μέσα στὰ βουνὰ καὶ τὰ χιόνια τῆς ξενιτιᾶς.

Κι' ὅμως πρέπει νὰ σοῦ μιλῶ ὅλο γιὰ πράγματα χαρούμενα καὶ ὡραῖα. Πρέπει νὰ σοῦ μιλῶ γιὰ μιὰ μέρα φωτεινή, ποὺ θάρθῃ νὰ ξεδιαλύνει τὰ πυκνὰ σκοτάδια στὶς ψυχές μας, ποὺ διῶξῃ τὴ χαρὰ καὶ τὸ φῶς. Ὡς τότε θὰ περάσουν πολλὲς ἄλλες μέρες πίκρας καὶ μοναξιᾶς. Θὰ σὲ βλέπω νὰ στέκῃς, βουβή, πίσω ἀπ' τὸ κλεισμένο τζάμι, ποὺ πάνω του ἔχει κρυσταλλώσει τὸ χιόνι, καὶ νὰ κοιτᾷς νοσταλγικά, τὸν τεφρὸ οὐρανό. Κι' ἄλλοτε πάλι θὰ σ' ἀκούω νὰ μοῦ λές γιὰ μ.ὰν ἄνοιξη γελαστή, πλημμυρισμένη ἀπ' τὸν ὡραῖον ἥλιο τῆς πατρίδας, ποὺ θάρθῃ νὰ ζεστάνῃ τὴν παγωμένη σου καρδιά.

Μὴν κλαῖς καὶ μὴ λυπᾶσαι λοιπόν. Τὰ μάτια σου ἂς καθρεφτίσουν τὸ ἑλαρὸ φῶς τῆς ἐγκαρτέρησης καὶ τῆς προσδοκίας, γιὰ νὰ μὴ σὲ συντρίψει ὁ πόνος πρὶν ἀπὸ τὴν ποθητὴ μέρα. Ξέρεις τὸ παραμύθι τῆς μικρῆς ἐκείνης βασίλισσας, ποὺ πέθανε λυπημένη στὴν ξενητιά, μακριὰ ἀπ' τὴν ὡραῖα της πατρίδα, γιατὶ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ περιμένει τὴ μέρα τῆς ἐπιστροφῆς; Θἀθελα νὰ στὸ πῶ, μὰ ξέρω πὼς θὰ λυπηθῇς γιὰ τὴ μικρὴ ἐκείνη βασιλοπούλα· κι' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω λυπημένη.

Κάθεσαι στὸ παράθυρο καὶ κοιτᾶς τἀτέλειωτα, χιονισμένα βουνά. Τὸ ξέρω πὼς ἡ θέα τους σοῦ προξενεῖ τόση πλήξη, πὼς κάτι βαρὺ καὶ πικρὸ φωλιάζει παντοτινὰ στὴ μικρούλα σου καρδιά. Μὰ τὶς βαρειὲς αὐτές, παγωμένες μέρες θὰ διαδεχθοῦν οἱ ὄμορφες, καλοκαιριάτικες μέρες τῆς πατρίδας, καὶ στὰ μάτια σου, σκοτεινὰ τώρα ἀπ' τὶς θλιβερὲς σκέψεις, θὰ λάμψῃ ξανὰ ἡ χαρὰ καὶ τὸ φῶς.

Château d'Oex, Δεκέμβρης 1927.

ΒΡΑΔΥΝΑ ΤΡΑΙΝΑ

Τραῖνα περνοῦν μέσ' στὴν παγερὴ ἑσπέρα. Ἀκούω τὸ μονότονο, ὀξὺ σφύριγμά τους, ποὺ τόσο θλιβερὰ ἀντηχεῖ βαθιὰ στὴν ψυχή σου, καὶ κεῖ μέσα σταλάζει κάτι σὰν παράπονο καὶ σὰν νοσταλγία.

Ὦ, τὰ ξέρω τὰ πληχτικὰ αὐτὰ χειμωνιάτικα ταξίδια, μέσα στὰ σιωπηλά, παγωμένα βράδυα. Στὸ ἡμίφως τῶν ψυχρῶν βαγονιῶν, μορφὲς χλωμὲς καὶ κουρασμένες, δίπλα στὰ θολωμένα τζάμια, νὰ κοιτοῦν τὰ νεκρὰ παγωμένα τοπεῖα. Κι' ἔπειτα τὸ ἄξαφνο σταμάτημα σὲ κάποιο σταθμὸ ποὺ δὲν σὲ περιμένει κανείς. Ἕνας ἄγνωστος καὶ σιωπηλὸς ἄνθρωπος θὰ πάρει τὰ πράγματά σου καὶ θὰ σ' ὁδηγήσει σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο.

Καὶ σὲ λίγο θὰ βρεθῇς πάλι μοναχός, σ' ἕνα κρύο δωμάτιο, ἀνάμεσα σ' ἔπιπλα ξένα, μὲ τοὺς πικρούς σου στοχασμοὺς γιὰ μόνη συντροφιά. Κι' ἐδῶ σὲ προσμένει ἡ πλήξη, καὶ σἀκολουθεῖ σὲ κάθε σοῦ βῆμα. Θυμᾶσαι ὅ,τι ἀγαπημένο ἔχεις ἀφίσει πίσω σου: ἀνθρώπους σπιτικοὺς καὶ φίλους τῆς καρδιᾶς; κι' ἡ ἀνάμνησή τους σοῦ κάνει πιὸ πικρὴ τὴ μοναξιά μου. Κάποιος μυστικὸς φόβος σοῦ σφίγγει τὴν καρδιά, ὁ φόβος ὅτι μπορεῖ νὰ μὴ τοὺς ξαναϊδῆς πιά.

Τραῖνα περνοῦν μέσα στὴν παγερὴ ἑσπέρα. Στέκουμαι πίσω ἀπ' τὸ κλεισμένο τζάμι τῆς κάμαράς μου καὶ κοιτάζω τὶς χλωμές, κουρασμένες μορφὲς τῶν ταξιδιωτῶν.

Μακαρίζω αὐτοὺς ποὺ γυρνοῦν πίσω σὲ μιὰ γνώριμη, ἀγαπημένη γωνιά, καὶ συμπονῶ ὅσους ταξιδεύουν μοναχοί, σὲ μακρινὲς κι' ἄγνωστες πολιτεῖες.

Τραῖνα ποὺ περνᾶτε, γιὰ λίγες στιγμές, ἀπὸ σταθμοὺς φωτισμένους ἀπ' τὸ χλωμὸ φῶς τῶν ἠλεκτρικῶν καὶ πάλι φεύγετε γι' ἄλλους—κάτι σὰν παράπονο καὶ νοσταλγία ἀφίνετε, μὲ τὸ πέρασμά σας, στὴν ἄδεια μου ψυχή.

Γενεύη, Νοέμβρης 1927.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Β'.

Ὁ Τοτὸς γέλασε μὲ τὴν κουταμάρα τῶν θεριῶν ποὺ ἔπαιρναν τὴν κόκκινη μπογιὰ γιὰ φωτιά. Κι' ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη δὲν αἰσταν ότ ὰν πιὰ κανένα φόβο στὸ Θηριοτροφεῖο.

Τὰ λιοντάρια ἦταν δυό. Τὸ ἕνα, ποὺ τὸ λέγαν Ναβουχοδονόσορα,—ὄνομα μεγάλο σὰν κι' αὐτό, — πηδοῦσε, σὰ γάτα ἢ σὰ σκυλί, μέσ' ἀπὸ ἕνα πελώριο στεφάνι. Τὸ ἄλλο, ποὺ τὸ λέγαν Σακουντάλα, - ἦταν θηλυκὸ φαίνεται, - ἄνοιγε τὴ στομωτάρα του τόση, κι' ὁ θηριοδαμαστὴς ἔχωνε μέσα τὸ κεφάλι του!

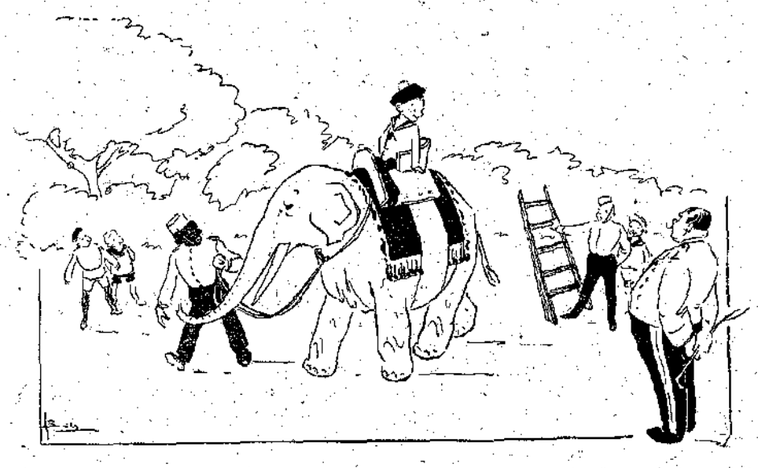

Τί ἀγωνία ποὺ τὴν εἶχε ὁ Τοτό, ὥς που νὰ τὸν ἰδῇ νὰ τὸ ξαναβγάζῃ! Τὶκ-τάκ! ἔκανε ἡ καρδιά του... Τόβγαζε ὅμως ὁ θηριοδαμαστής, καὶ τότε μόνο ἡ Σακουντάλα ξανάκλεινε τὴ στοματάρα της.

Κι' οἱ τίγρηδες ἦταν δυό. Ἡ μιά, πολὺ ἄγρια, δὲν ἔκανε σχεδὸν κανένα παιχνίδι. Ἡ ἄλλη ἔπαιζε λιγάκι. Μὰ κι' αὐτὴ κάθε τόσο ἀγρίευε, ἔκανε νὰ ὁρμήσῃ στὸ θηριοδαμαστή, κι' ὁ θηριοδαμαστὴς τότε ἔρριχνε μὲ τὸ πιστόλι του στὸν ἀέρα ἢ χτυποῦσε μ' ἕνα ξύλο ἕνα μεγάλον τενεκέ. Ὁ κρότος αὐτὸς τρόμαζε τὸ θεριὸ ποὺ ὀπισθοχωροῦσε.

Ὁ ἐλέφαντας, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἀρταξέρξη, ἦταν ἥμερος. Αὐτὸν δὲν τὸν εἶχαν σὲ κλουβί. Γύριζε ἔξω ἐλεύθερος. Τὰ παιδιὰ τοῦδίναν λιχουδιές, ποὺ τὶς ἔπαιρνε μὲ τὴν προβοσκίδα του. Καὶ μερικά, πιὸ γενναῖα, ἀνέβαιναν μὲ μιὰ σκάλα στὴ ράχη του, καθόνταν ἐκεῖ-πάνω, κι' ὁ ἐλέφαντας, σὰ γαϊδουράκι, μὲ τὸν ἀραπάκο ὁδηγό, τοὺς ἔκανε ἕνα γύρο στὸ Θηριοτροφεῖο.

Ἕνα παιδάκι μάλιστα, ποὺ ὁ θηριοδαμαστὴς τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του, —ἴσως ἦταν παιδί του, — ὁ ἐλέφαντας τὸ σήκωσε μὲ τὴν προβοσκίδα του καὶ τὸ κάθησε στὴ ράχη του μιὰ χαρά!

— Θέλεις καὶ σύ, μικρέ μου, ρώτησε ὁ θηριοδαμαστὴς τὸν Τοτό, νὰ σὲ σηκώσῃ ἔτσι ὁ Ἀρταξέρξης μὲ τὴν προβοσκίδα του; Μὴ φοβᾶσαι. Θὰ σὲ πιάσῃ γερὰ καὶ μαλακά.

Μὰ ὁ Τοτὸς φοβήθηκε τὴν προβοσκίδα. Ἂν τὸν ἔσφιγγε πολύ; ἂν τὸν ἔριχνε κάτω; Καὶ προτίμησε νἀνεβῇ ἀπὸ τὴ σκάλα καὶ νὰ κάνῃ κι' αὐτὸς ἕνα γύρο στὴ ράχη τοῦ Ἀρταξέρξη.

(Ἀκολουθεῖ). Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΥΤΗ τὴ στιγμὴ μαθαίνω τὸν ξαφνικὸ θάνατο τοῦ Σπύρου Ματσούκα... Πόσοι θὰ τὸν κλάψουν μὲ δάκρυα ἀληθινά! Σὲ πόσους δείχτηκε εὐεργέτης! Πόσο καλό, πόσα καλά, ἔκαμε στὸν τόπο ὁ σπάνιος αὐτὸς ἄνθρωπος!.. Ἂς εἶν' ἐλαφρὸ τὸ χῶμα ποὺ θὰ τὸν σκεπάσῃ!..

Τὸν ἐγνώριζα ἀπὸ χρόνια. Ἤμαστε φίλοι στενοί, ἐκεῖνο τὸν καιρό, πέντ' ἕξη ποιητὲς καὶ πεζογράφοι: Ὁ Κώστας Χατζόπουλος, ὁ Μέλτος Μαλακάσης, ὁ Γιάννης Καμπύσης, ὁ Γιάννης Βλαχογιάννης... Στὴν παρέα μας ἐρχόταν, νεώτατος τότε, κι' ὁ Σπύρος Ματσούκας. Δὲν θυμοῦμαι ἂν ἦταν φοιτητὴς ἢ ὑπάλληλος. Θυμοῦμαι μόνο πὼς ἔγραφε ποιήματα, προπάντων πατριωτικά, καὶ μᾶς τἀπάγγελνε μὲ στόμφο καὶ μ' ἐνθουσιασμὸ μεγάλο! Ἦταν «πατριώτης» σ' ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης. Ἐλάτρευε τὴν Ἑλλάδα. Τδνεφρό του ἦταν νὰ ζήσῃ γι' αὐτὴ καὶ νὰ πεθάνῃ. Καὶ μὲ τὴ ζωή του νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ καὶ μὲ τὸ θάνατό του, — ἕνα θάνατο ποὺ τὸν ὀνειρευόταν πάντα ἀπὸ σφαῖρα ἐχθρικὴ στὸ πεδίο μιᾶς ἔνδοξης μάχης...

Αὐτά, μετὰ τὴν ἀπαγγελία κάθε του ποιήματος, μᾶς τἄλεγε τόσο ζωηρά, τόσο ὑπερβολικά, καὶ μὲ τόσο ἐκστατικὸ πρόσωπο, μὲ τέτοιες θεατρικὲς χειρονομίες, ποὺ μᾶς ἔκανε κάμμιὰ φορὰ νὰμφιβάλλουμε γιὰ τὴν ἄκρα του εἰλικρίνεια. Μᾶς φαινόταν λιγάκι σὰν ὑποκριτής· νομίζαμε πὼς μᾶς ἔκανε τὸν μεγάλο πατριώτη γιὰ νὰ μᾶς κάνῃ φιγούρα ἢ γιὰ κάποιον ἄλλο σκοπό. Ἀλλὰ ἡ ζωή του κατόπι, ἡ δράση του, μᾶς ἔδειξε πὼς ἐκεῖνα ὅλα τὰ αἰσθανόταν ἀληθινά. Ἦταν γεννημένος ποιητής. Κι' ἀφίνοντας τὰ πατριωτικὰ ποιήματα σὲ δεύτερη μοῖρα, ἄρχισε τὰ πατριωτικὰ ἔργα, ἀκόμα πιὸ ποιητικὰ καὶ πιὸ ὡραῖα.

Ἔγινε ***ἔθναπόστολος***. Αὐτὸ ἦταν πιὰ τὸ ἐπάγγελμά του. Τριγύριζε «ἀνὰ τοὺς Ἑλληνισμούς», ὅπως τἔλεγε ὁ ἴδιος, καὶ μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι, μὲ τὴ γαλανόλευκη σημαία στὸ στῆθος, ἀγωνιζόταν νὰ μεταδώσῃ τὸν πατριωτισμό του καὶ στοὺς πιὸ ψυχροὺς Ἕλληνες. Τοὺς ἄναβε ὅλους, μικροὺς καὶ μεγάλους, φτωχοὺς καὶ πλουσίους. Τοὺς ἔκανε νὰ συνεισφέρουν γιὰ τὴν Πατρίδα μ' ἐνθουσιασμό. Καὶ τὰ χρήματα ποὺ μάζευε μὲ τὶς ἀποστολικές του αὐτὲς περιοδεῖες, τὰ ξόδευε γιὰ ὅ,τι ἐνόμιζε πιὸ χρήσιμο καὶ πιὸ ἀναγκαῖο. Προπάντων γιὰ τοὺς στρατιῶτες ποὺ πολεμοῦσαν. Πήγαινε κεῖ καὶ τοὺς ἔβρισκε ὁ ἴδιος. Καὶ μαζὶ μὲ τὰ ἐνθαρρυντικά, καὶ ψυχοτωνοτικὰ λόγια ποὺ τοὺς ἔλεγε, — πότε σὲ στίχους, πότε στὸ πεζό, — τοὺς μοίραζε φανέλλες, κουβέρτες, κάλτσες, τσιγάρα, λιχουδιές, βιβλία. Τοὺς ἤθελε καλοντυμένους, ζεστούς, χορτάτους, εὐχαριστημένους, ἐνθουσιασμένους τοὺς στρατιῶτες τῆς Πατρίδας ὁ Ματσούκας... Ἔπειτα ἴδρυσε τὸν Λευκὸ Σταυρό. Εἶναι τὸ σημαντικώτερο ἔργο του. Καὶ τὸ ξέρετε βέβαια ὅλοι: Ὁ ἀκούραστος ἔθναπόστολος μάζευε χρήματα καὶ προίκιζε μ' αὐτὰ τ' ἀδελφὲς καὶ τὶς κόρες τῶν στρατιωτῶν ποὺ εἶχαν πεθάνει γιὰ τὴν Πατρίδα. Τὶς στεφάνωνε μάλιστα ὁ ἴδιος.

Τέτοια στάθηκε ἡ ζωὴ τοῦ Σπύρου Ματσούκα. Ἡ Πατρίδα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὸν εὐγνωμονῇ αἰώνια. Ἔκαμε γι' αὐτὴν ὅ,τι χρωστοῦσε νὰ κάμῃ ἕνας ποιητὴς-πατριώτης ἢ ἕνας πατριώτης ποιητής. Γιατὶ ἡ Πατρίδα εἶχε τότε ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους σὰν τὸν Ματσούκα Κι' ἴσως ἔχει ἀκόμα καὶ σήμερα. Αὔριο ὅμως... ὦ, αὔριο, θὰ εὐχόμουν μὲ τὴν καρδιά μου νὰ μὴν ἔχῃ πιά! Γιατὶ καὶ καμμιὰ πολιτισμένη χώρα, καμμιὰ εὐτυχισμένη Πατρίδα, δὲν ἀναθέτει σ' «ἐθναποστόλους» ἐκεῖνο ποὺ ἔχει χρέος νὰ τὸ κάνῃ αὐτὴ μόνη της. Ἀκούσατε ποτὲ ἐθναπόστολο στὴν Ἀγγλία, στὴ Γαλλία, στὴ Γερμανία; Ἀκούσατε ποτὲ Ἄγγλο ποιητὴ νὰ τριγυρίζῃ «ἀνὰ τοὺς Ἀγγλισμοὺς» τῆς γῆς καὶ νὰ μαζεύῃ λίρες, γιὰ φανέλλες καὶ γιὰ κουβέρτες τοῦ στρατοῦ; Ἢ γιὰ νὰ προικίζῃ καὶ νὰ παντρεύῃ ὀρφανὲς τοῦ πολέμου, κι' ὕστερα νὰ παίρνῃ σύνταξη σὰ δημόσιος ὑπάλληλος; Αὐτὰ ἐκεῖ-πέρα τὰ κάνει τὸ Κράτος, ποὺ εἶναι πλούσιο καὶ προνοητικό. Αὐτὸ ἐφοδιάζει τὸν στρατιώτῃ του μὲ ὅ,τι χρειάζεται. Αὐτὸ φροντίζει καὶ γιὰ κείνους ποὺ ἀφίνει πεθαίνοντας ἀπροστάτευτους. Τὸ Κράτος τὰ κάνει ὅλα. Τίποτα, ἀπὸ τὰ στοιχειώδη τουλάχιστο, δὲν ἀφίνει στὴ λεγόμενη «ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία». Αὐτὴ ὑπάρχει βέβαια κι' ἐκεῖ-πέρα, μὰ κάνει ἄλλα, ποὺ σ' ἐμᾶς ἐδῶ θὰ φαινόταν ἴσως περιττά. Γιατὶ στερούμαστε ἀκόμα τ' ἀναγκαῖα. Καὶ περιμένουμε, ἢ ἀπὸ ἐθναποστόλους σὰν τὸν Ματσούκα, ἢ ἀπὸ πλούσιους ὁμογενεῖς, «ἐθνικοὺς εὐεργέτες», νὰ συμπληρώνουν τὸν ἐφοδιασμὸ τοῦ στρατοῦ, νὰ ἐξασφαλίζουν τὶς οἰκογένειες τῶν πεσόντων, νὰ κτίζουν σχολεῖα, νὰ ἱδρύουν μουσεῖα καὶ βιβλιοθῆκες, νὰ ἐκδίδουν βιβλία, νὰ κάνουν Ἐθνικὰ Θέατρα, νὰ ὀτέλνουν ὑποτρόφους στὴν Εὐρώπη, ἀκόμα, πολλὲς φορές, νὰ στρώνουν καὶ δρόμους γιὰ τὴ συγκοινωνία. Ἔτσι συνηθίσαμε, βλέπετε, ἀπὸ τότε ποὺ λευθερωθήκαμε ἀπὸ τὸν Τοῦρκο μιὰ φούχτα Ἕλληνες κι' ἐκάναμε ἕνα Κράτος μικρὸ καὶ φτωχό, ποὺ δὲν εἶχε στὴν ἀρχὴ νὰ πληρώνῃ οὔτε τὴν ἀπαραίτητη ὑπαλληλία του.

Ἀλλὰ ὅσο περνᾶ ὁ καιρός, ὅσο μεγαλώνει καὶ πλουτίζει τὸ Κράτος, ὅσο πολιτίζεται ὁ τόπος, ὅσο γίνονται καλύτεροι πολῖτες οἱ Ἕλληνες, τὸ Δημόσιο Ταμεῖο ἐπαρκεῖ ὅλο καὶ περισσότερο. Καὶ θἄρθῃ βέβαια ἡμέρα ποὺ τὸ Κράτος θἄναι σὲ θέσῃ νὰ τὰ κάνῃ ὅλα. Ὅπως σήμερα ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία... Εἶναι λοιπὸν νὰ μὴν εὐχεται ὁ ἀληθινὸς πατριώτης νἄρθῃ γρήγορα ἡ ἡμέρα αὐτή, ποὺ κι' ἡ μικρή μας Ἑλλάδα, προοδευμένη, πολιτισμένη, εὐτυχισμένη, δὲν θὰ χρειάζεται πιὰ ἐθναποστόλους:.. Ὁ Σπύρος Ματσούκας εἶχε μέσα του πατριωτισμὸ γιὰ χίλιους Ἕλληνες· γιατί, στὸν καιρό του, ὅλοι οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχαν τὸν πατριωτισμὸ ποὺ χρωστᾷ νἄχῃ καθένας. Κι' ἔπρεπε νὰ τοὺς ξυπνᾷ ἕνας ἄνθρωπος, νὰ τοὺς κεντᾷ, νὰ τοὺς σπρώχνῃ νὰ τοὺς ἐνθουσιάζῃ γιὰ μιὰ στιγμή, — ὥς που ν' ἀνοίξουν τὸ πουγγί, — καὶ πάλι... Νὰ τί δὲν χρειάζεται στὸ μέλλον. Γιατὶ ὅλοι θὰ εἶναι καλοὶ πατριῶτες, καλοὶ πολῖτες. Θὰ κάνουν τὸ χρέος τους στὴν Πατρίδα. Θὰ πληρώνουν πρόθυμα κι' εὔσυνείδητα τοὺς φόρους τους, δὲν θὰ φέρνουν τίποτα ἀπέξω «λαθραῖο», θὰ πονοῦν τὸν δημόσιο πλοῦτο σὰ δικό τους. Καὶ τὸ Κράτος, θὰ τἄχῃ ἄφθονα καὶ δὲν θὰ γυρεύῃ βοήθεια ἀπὸ κανένα. Τότε πιὰ δὲν θὰ βλέπουμε, ὅπως τώρα, νὰ στεγάζουνται στὸ ἴδιο σαθρὸ παλιόσπιτο δυὸ καὶ τρία σχολεῖα: — παραδείγματος χάρι, — Γυμνάσιο τὸ πρωΐ, Ἑλληνικὸ Σχολεῖο τἀπόγεμα κι' Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ τὸ βράδυ...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΕΤΕΙΣ ΔΙΑΚΟΠΑΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ Ἰουλίου Βὲρν)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ ἀκτίνα τοῦ ἀετοῦ ἦταν δεκαπέντε πόδια καὶ κάθε πλευρά του τέσσερα. Μποροῦσε νὰ σηκώσῃ βάρος ἑκατὸν εἴκοσι λίτρες, ἢ σαραντα-επτὰ περίπου ὀκάδες.

Θὰ τοῦ κρεμοῦσαν γιὰ σκαφίδιο ἕνα μεγάλο κοφίνι, ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἔχουν τὰ πλοῖα γιὰ διάφορες χρεῖες. Ὅταν ὅμως ὁ ἀεροναύτης ἤθελε νὰ κατεβεῖ, πῶς θὰ εἰδοποιοῦσε νὰ τὸν τραβήξουν; Ὁ Μπριὰν κι' ὁ Βάξτερ βρῆκαν εὔκολα τρόπο λαμπρό. Θἄπαιρναν σπάγγο ὅσο τὸ μάκρος τοῦ σχοινιοῦ, θἄδεναν τὴ μιὰ ἄκρη του στὸ κοφίνι, καὶ τὴν ἄλλη θὰ τὴν κρατοῦσαν κάτω τὰ παιδιά. Στὸ σπάγγο θὰ περνοῦσαν μιὰ σφαῖρα μολυβένια, ποὺ θὰ τὴν κρατῇ ὁ ἀεροναύτης. Κι' ὅταν θὰ θελήσῃ νὰ τὸν τραβήξουν, θἀφήσῃ τὴ σφαῖρα νὰ κυλήσῃ στὸ σπάγγο καὶ νὰ φτάσῃ στὰ χέρια ἐκείνου ποὺ θὰ κρατῇ τὴν ἄκρη του.

Ἀφοῦ κανονίσθηκαν ἔτσι ὅλα, δὲν ἔμενε παρὰ νὰ γίνῃ ἡ πρώτη δοκιμή. Τὸ φεγγάρι θἄβγαινε στὶς 2 μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ φυσοῦσε βορειοδυτικὸς ἄνεμος ὄχι πολὺ σφοδρός. Κατὰ τὶς 9 τὸ βράδυ, τὸ σκότος ἦταν βαθύτατο, γιατὶ σύννεφα ἔκρυβαν καὶ ἄστρα. Ὅσο ψηλὰ κι' ἂν ἀνέβαινε ὁ ἀετός, δὲν θὰ μποροῦσε κανένας νὰ τὸν διακρίνῃ.

Ἔστησαν ἔξω τὸ βαροῦλκο τοῦ ***Σλώγι*** καὶ τύλιξαν τὸ σχοινὶ τοῦ ἀετοῦ. Μέσα στὸ κοφίνι ὁ Μπριὰν ἔβαλε ἕνα σάκκο μὲ χῶμα ποὺ ζύγιζε πενήντα ὀκάδες, ὅσο δηλαδὴ δὲν ἐζύγιζε κανένας ἀπὸ τοὺς ἀποίκους.

Ὁ Δόνιφαν, ὁ Βάξτερ, ὁ Οὐΐλκοξ στάθηκαν κοντὰ στὸν ἀετό, ποὺ ἦταν ἁπλωμένος χάμω, ἑκατὸ βήματα ἀπὸ τὸ βαροῦλκο, γιὰ νὰ τὸν ὑποβαστάζουν ὅταν θἄρχιζε νἀνεβαίνῃ. Ὁ Μπριὰν κι' οἱ ἄλλοι στεκόνταν κοντὰ στὸ βαροῦλκο, γιὰ νὰ τὸ γυρίζουν καὶ νὰ δίνουν σχοινὶ στὸν ἀετὸ καθὼς θἀνέβαινε.

— Εἰς προσοχήν! φώναξε ὁ Μπριάν.

— Ἕτοιμοι!

— Ἐμπρός!

Ὁ ἀετὸς ἄρχισε νἀνεβαίνῃ.

Στὴν ἀρχὴ ἐσείσθηκε ἀπὸ τὸν ἄνεμο κι' ἔγειρε λίγο.

— Ἀφίνετε σχοινί! ἀφίνετε!... φώναξε ὁ Οὐΐλκοξ.

Ὁ ἀετὸς ἀνέβαινε τώρα σιγὰ σιγά, τραβώντας μαζί του καὶ τὸ κοφίνι.

— Ζήτω ὁ Ἐναέριος Γίγαντας! φώναξαν ὅλα τὰ παιδιά, χωρὶς νὰ συλλογισθοῦν πὼς οἱ φωνές τους μποροῦσαν ν' ἀκουσθοῦν ἀπὸ μακριά...

Σὲ λίγο, ὁ ἀετὸς ὑψώθηκε τόσο πολύ, ποὺ δὲν φαινόταν μέσα στὸ σκοτάδι.

— Κρῖμα νὰ μὴ φαίνεται! ἔλεγαν μὲ λύπη οἱ μικροί.

— Μὴ μοῦ πικραίνεστε, πουλάκια μου! τοὺς εἶπε ἡ κυρὰ-Καίτη. Φυλάξτε τὴν ὀρεξή σας, ὅταν θἄχουν φύγει αὐτοὶ καὶ δὲν θἄναι πιὰ κίνδυνος. Θὰ πετάξουμε πάλι τὸν ἀετό, μέρα μεσημέρι, καὶ θὰ τὸν βλέπετε στὰ μεσούρανα, καὶ θὰ τοῦ στέλνετε καὶ τηλεγραφήματα... ἂν θἄστε φρόνιμα παιδιά.

Ὡστόσο, ἂν καὶ δὲν φαινόταν ὁ ἀετός, τὰ παιδιὰ εἶχαν ἰδεῖ πὼς ἀνέβαινε κανονικὰ καὶ πὼς εἶχαν βάλει καλὰ τὰ ***ζύγια***, ὥστε τὸ κοφίνι νὰ διατηρῆται κρεμασμένο ἀπὸ κάτω του. Ἐετύλιξαν ὅλο τὸ σχοινί. Καὶ λογάριασαν πὼς ὁ ἀετὸς θἄχε ὑψωθῆ ὡς ἑπτακόσια πόδια. Τὸ πείραμα βάσταξε δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Κι' ἀφοῦ βεβαιώθηκαν γιὰ τὴν ἐπιτυχία, ἄρχισαν νὰ γυρίζουν τὸ βαροῦλκο καὶ νὰ τυλίγουν τὸ σχοινί. Σὲ λίγο ὁ ἀετὸς ἔγινε πάλι δρατός, πρὸς μεγάλη χαρὰ τῶν μικρῶν. Καὶ σιγὰ - σιγά, μὲ προσοχή, τὸν τράβηξαν ὡς κάτω. Εἶναι περιττὸ νὰ προσθέσουμε ὅτι οἱ μικροὶ ζητωκραύγασαν πάλι τὸν Ἐναέριο Γίγαντα ποὺ κατέβηκε. Τὸν ἔδεσαν, τὸν στερέωσαν, κι' ὁ Βάξτερ μὲ τὸν Οὐΐλκοξ ἔμειναν δληνύχτα νὰ τὸν φυλάγουν, μὴ τὸν πάρῃ ὁ ἄνεμος.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ἴδια ὥρα, θὰ γινόταν ἡ ἀληθινὴ δοκιμή...

Τὰ παιδιὰ περίμεναν τώρα τὸ πρόσταγμα τοῦ Μπριὰν νὰ μποῦν στὴ σπηλιὰ καὶ νὰ πλαγιάσουν. Ἀλλὰ ὁ ἀρχηγός τους, μὲ τὰ χέρια στηριγμένα στὸ κοφίνι, στεκόταν σκεπτικός.

Δὲν πᾶμε πιά; εἶπε ὁ Γόρδων. Εἶναι ἀργά.

— Σταθῆτε μιὰ στιγμή! εἶπε ὁ Μπριάν. Γόρδων, Δόνιφαν, ἔχω μιὰ πρόταση.

— Λέγε...

«— Παιδιά, συχωρέστε με!..» (Σελ. 17, στ. γ'.)

— Δοκιμάσαμε τὸν ἀετό μας κι' ἡ δοκιμὴ ἐπέτυχε. Αὔριο ὅμως θἄχουμε ἄραγε τὸν ἴδιο καιρό;.. Γι' αὐτὸ νομίζω πὼς δὲν πρέπει νἀναβάλουμε γι' αὔριο τὴν ἀνάβαση.

Πολὺ λογικὴ ἡ πρότασῃ. Ἀλλὰ κανένας δὲν ἀποκρίθηκε, νὰ τὴν ἐπιδοκιμάσῃ. Γιατὶ ποιὸς θἀνέβαινε μὲ τὸν ἀετό; Ἦταν τόσο τολμηρό, τόσο ἐπικίνδυνό!..

Ὁ Μπριὰν τότε ρώτησε:

— Ποιὸς θέλει νἀνεβῇ;

— Ἐγώ! φώναξε ἀμέσως ὁ Ζάκ.

— Κι' ἐγώ!.. κι' ἐγώ!.. φώναξαν τότε κι' οἱ μεγάλοι ὅλοι.

— Ὄχι! εἶπε πάλι ὁ Ζάκ. Ἀδελφέ μου, σὲ παρακαλῶ, μὴν ἀφίσῃς κανένα. Ἐγώ, μόνο ἐγώ, πρέπει νἀνεβῶ!..

— Καὶ γιατὶ τάχα ἐσὺ κι' ὄχι ἄλλος; ρώτησε ὁ Δόνιφαν.

— Ναί, γιατί; ρώτησε κι' ὁ Βάξτερ.

— Γιατὶ ἐγὼ σᾶς χρωστῶ αὐτὴ τὴ θυσία! ἀποκρίθηκε ζωηρὰ ὁ Ζάκ.

— Μᾶς χρωστᾷς;.. ἔκαμε ὁ Γόρδων. Καὶ γιατί;

— Σᾶς τὴ χρωστῶ, μάλιστα! ξανάπε ὁ Ζάκ.

Ὁ Γόρδων ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ Μπριάν, σὰ νἄθελε νὰ τὸν ρωτήσῃ τί ἐσήμαιναν αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ἀδελφοῦ του. Τὸ χέρι τοῦ Μπριὰν ἔτρεμε. Κι' ἂν δὲν ἦταν σκοτεινά, ὁ Γόρδων θἄβλεπε τὸ πρόσωπό του χλωμὸ καὶ τὰ μάτια του δακρυσμένα.

— Λοιπόν, ἀδελφέ; ρώτησε ὁ Ζὰκ μὲ σταθερὴ φωνή, ποὺ μαρτυροῦσε ἀκλόνητη ἀπόφαση.

Μιλιὰ ὁ Μπριάν.

— Μὰ γιατὶ δὲν ἀποκρίνεσαι, Μπριάν; εἶπε ὁ Δόνιφαν. Ὁ Ζὰκ λέει πὼς θέλει νἀνεβῇ αὐτός, γιατὶ μᾶς χρωστᾷ μιὰ θυσία. Τί μᾶς ἔκαμε, γιὰ νὰ λέῃ τώρα ὅτι χρωστᾷ νὰ κινδυνεύσῃ γιὰ μᾶς, αὐτὸς κι' ὄχι ἄλλος;

— Τί ἔκαμα; φώναξε ἀκράτητος ὁ Ζάκ. Ἐγὼ θὰ σᾶς πῶ τί ἔκαμα! Καὶ τώρ' ἀμέσως!

— Ζάκ! ἔκαμε ὁ Μπριάν, γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

— Ὄχι! ἐξακολούθησε ὁ Ζὰκ μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση. Ἀφησέ με νὰ τὸ πῶ, γιατὶ τόχω μεγάλο βάρος στὴ συνείδησή μου!.. Γόρδων, Δόνιφαν, ἂν αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεστε ἐδῶ, μακρυὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα σας, ἀπὸ τοὺς γονεῖς σας, ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία!.. Ξέρετε γιατὶ τὸ ***Σλώγι*** παρασύρθηκε στὸ πέλαγος μοναχό του; Γιατὶ ἐγώ... δὲν ξέρω πῶς μρῦ ἤρθε... κι' ἔκοψα τὸ παλαμάρι ποὺ τὸ κρατοῦσε δεμένο... Ἔτσι γιὰ γούστο, γιὰ ἀστεῖο... Κι' ἅμα εἶδα πὼς τὸ καράβι ξεκίνησε, τἄχασα, φοβήθηκα καὶ δὲν εἶπα τίποτα, ἐνῷ ἦταν ἀκόμα καιρός... Ναί, ἐγώ!.. Ὅλ' αὐτὰ ἔγιναν ἐξαιτίας μου!.. *Παιδιά, συχωρέστε με!..* Σᾶς ἔκαμα πολὺ μεγάλο κακό!.. Συχωρέστε με!..

Καὶ τὸ δυστυχισμένο παιδὶ τελείωσε τὴν ὁμολογία του μὲ κλάματα.

Ἔμειναν ὅλοι κατάπληκτοι. Κανένας δὲν ἔβρισκε νὰ πῇ λέξη.

— Καλά, Ζάκ! εἶπε τότε ὁ Μπριάν. Ὁμολόγησες τὸ σφάλμα σου καὶ θέλεις τώρα νὰ κινδυνεύσῃς τὴ ζωή σου γιὰ νὰ τὸ ξεπληρώσῃς.

Ἐδῶ ὁ Δόνιφαν ἔδειξε τὴν καλὴ καρδιὰ ποὺ εἶχε κατὰ βάθος.

(Ἀκολουθεῖ)

Μεταφρ. Π. Ι. Φ. καὶ Γρ. Ξ.

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΗ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

(Μεθιστόρημα ὑπὸ CH. DE BIGNTKR)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ γυναίκα ἔγνεψε ἀόριστα. Ὁ Ἑβραῖος ἐξακολούθησε :

— Κοιτάξτε γύρω σας.. Ἔχω ἀπ' ὅλα. Τί ἀγαπᾶτε νὰ φωνίσετε ;

Ἐκείνη κούνησε τὸ κεφάλι ἀρνητικὰ καὶ τότε ὁ Σολομὼν προσποιήθηκε τὴ βαθύτερη κατάπληξη.

— Δὲ θέλετε νἀγοράσετε τίποτα; Τότε λοιπὸν τί θέλετε ἀπὸ μένα ;

Τί ἤθελε ἀπ' αὐτόν ! Σὰ νὰ μὴν ἤξερε, ἡ γριὰ ἀλεποῦ, τί γύρευε ὅλος ὁ δυστυχισμένος φτωχόκοσμος, ποὺ περνοῦσε καθεμέρα τὸ κατώφλι του ! Σὰ νὰ μὴν ἔβλεπε, ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ, τοὺς ἀπόκληρους καὶ τοὺς νικημένους τῆς ζωῆς νἄρχονται νὰ παραδίνουν' στάρπαχτικά του χέρια κειμήλια ἱερὰ κι' ἀγαπημένα, γιὰ νὰ πάρουν μερικὰ σελλίνια, ἀπαραίτητα γιὰ τὸ ψωμὶ τῆς ἡμέρας ἢ γιὰ τὸ φάρμακο τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ τους. Ἀλλὰ ἔτσι συνείθιζε νὰ ρίχνει τὸ δίχτυ του καὶ τὰ θύματά του ἔπρεπε νἀρθοῦν μόνα τους νὰ πέσουν μέσα.

Μισόκλεισε λοιπὸν τὰ μάτια καὶ περίμενε τὴν ἀπάντηση, μὲ τὸ χαμόγελο πάντοτε στὰ χείλη.

— Μιλήστε λοιπόν !.. ψιθύρισε.

Ἡ γυναίκα τὸν πλησίασε μὲ μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφαση.

— Ξέρετε, κύριε, ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπ' αὐτὴ τὴ γειτονιά... ἀλλὰ ἔμαθα πὼς εἶστε καλὸς ἄνθρωπος κι' ὅτι θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ κάμει μαζί σας μιὰ συμφωνία...

Τὸ πρόσωπο τοῦ Σολομὼν δὲν σάλεψε καθόλου. Ἦταν συνειθισμένος σ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ προοίμια.

Ἡ γυναίκα ἐξακολούθησε :

— Λοιπόν, ξέρετε, ἦρθα γιατί ἀπόψε ἔχω ἀνάγκη ἀπό... Ἀλλὰ γι' ἀπόψε μόνο ! Σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι αὔριο θὰ σᾶς τὰ φέρω !... Ἔχω ἀνάγκη ἀπό...

Ἐδῶ δίστασε μιὰ στιγμή. Ὁ Σολομὼν τὴν κοίταζε κατάμματα καὶ τὸ βλέμμα του τῆς λύγιζε ὅλο τὸ κουράγιο. Ἀλλὰ κατάφερε νὰ συμπληρώσει τὴ φράση της μὲ φωνὴ ποὺ σιγότρεμε:

— ... Ἀπὸ πέντε λίρες...

Ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ πήδησε ἀμέσως ἀπάνω.

— Πέντε λίρες ! ; βρυχήθηκε. Ἑκατὸ σελλίνια, δηλαδή, ἑκατὸν εἰκοσιπέντε φράγκα ! ; Ἄκουσα καλά ; Πέντε λίρες θέλετε τοῦ λόγου σας ;

Ἡ γυναίκα κοκκίνησε, ἀλλὰ ἡ κοκκινάδα πέρασε γρήγορα καὶ τὸ πρόσωπό της ἔγινε τώρα κατάχλωμο. Κατέβασε τὸ κεφάλι, ἐνῶ ὁ Σολομὼν ὕψωνε τὰ χέρια πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ ἐξακολουθοῦσε :

— Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, πέντε λίρες στερλίνες ! Καὶ τὶς γυρεύει μ' ὅλη τὴ φυσικότητα, σὰ νὰ λέει μιὰ πενγτάρα ! Ὁ κόσμος τὄμαθε πὼς ὁ μπάρμπα Σολομὼν εἶναι ψυχόπονος καὶ βάλθηκαν νὰ μὲ γδύσουν ! Ἔρχονται καὶ μοῦ ζητοῦν πέντε λίρες στερλίνες ! Πάτερ Ἀβραάμ, βάλε τὸ χέρι σου !...

Ἔπιασε τὸ κεφάλι του μὲ τὰ δυὸ χέρια, σὰ νὰ φοβόταν μὴν τρελαθεῖ :

— Εἶναι τρελή, εἶναι τρελή ! Πηγαίνετε, κυρία μου, εἶστε τρελή ! Ἀκοῦς ἐκεῖ πέντε λίρες στερλίνες ; !

Ἡ γυναίκα δὲ σάλεψε. Τὰ μάτια της ὅμως εἶχαν πάρει μιὰ ἔκφραση ἀγωνίας. Ἔνωσε τὰ χέρια της καὶ εἶπε μ' ἐπιμονή, σὰ νὰ κρεμόταν ὅλη της ἡ ζωὴ σ' αὐτὰ τὰ λόγια.

— Πέντε λίρες στερλίνες, ὡς αὔριο. Μοῦ χρειάζονται ! Μοῦ χρειάζονται ἀπόψε !

Τὸ σαρκαστικὸ γέλιο τοῦ Ἑβραίου ἀντήχησε πίσω ἀπὸ τὰ παλιὰ βιβλία, ὅπου εἶχε κρυφτεῖ καὶ πάλι.

— Πηγαίνετε, πηγαίνετε στὸ καλό !

«— Πέντε λίρες ; !.. Ἑκατὸ σελλίνια δηλαδή ; !..»
(Σελ. 18, στ. β'.)

Ἀλλὰ καθὼς εἶδε ὅτι ἡ γυναίκα ἀπελπιζόταν πιὰ καὶ γύριζε δακρυσμένη πρὸς τὴν πόρτα γιὰ νὰ φύγει, θεώρησε καλὸ νὰ δώσει τέλος στὴν τραγικὴ αὐτὴ σκηνή.

— Γιὰ σταθῆτε, εἶπε, γιὰ πῆτε μου λοιπὸν ἕνα πρᾶγμα : Μοῦ γυρεύετε ἕνα τέτοιο ποσόν ! Θεέ μου, πέντε λίρες ! Δυὸ χιλιάδες πέννες ! Διακόσιες φορὲς ὅσα κέρδιζα τὴν ἡμέρα, τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουν νέος. Γιὰ πῆτε μου λοιπόν, τί ἐγγύηση ἔχετε νὰ μοῦ δώσετε ; Μήπως μόνο καὶ μόνο τὸ λόγο σας ; Καλὸς καὶ ἅγιος, κυρία μου, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐγγύηση αὐτή !

Τὰ λόγια αὐτὰ ἔφεραν κάποιαν ἐλπίδα στὴν ψυχὴ τῆς γυναίκας. Πλησίασε στὸ γραφεῖο, ἄφισε τὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ ποὺ κρατοῦσε, ἔβγαλε ἀπὸ τὸ δάχτυλό της ἕνα χρυσὸ δαχτυλίδι. τὸν ἀρραβῶνα της, καὶ τὄδωσε στὸ γέρο.

Ἐκεῖνος τἄρπαξε ἀμέσως, τὸ πέρασε στὸ δάχτυλό του καὶ τἄφισε πάλι νὰ κυλήσει στὸ τραπέζι.

— Αὐτὸ ἀξίζει δέκα σελλίνια, εἶπε. Κανόνας εἶναι νὰ δανείζουμε μισοτιμῆς. Πέντε σελλίνια μπορῶ νὰ σᾶς δώσω γι' αὐτό. Ἂν σᾶς ἔδινα ἕνα λεφτὸ παραπάνω, θὰ μὲ περιγελοῦσε ὁ κόσμος.

Ἡ γυναίκα ἄρχισε νὰ παρακαλεῖ :

— Ἀφοῦ σᾶς λέω, ὅτι μοῦ χρειάζονται πέντε λίρες στερλίνες γι' ἀπόψε ! Εἶναι ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου. Κι' αὔριο, μόλις ξημερώσει, θὰ σᾶς φέρω πάλι τὰ λεφτά σας.

Ἡ φωνὴ τοῦ Χάγερσμιθ ξαναεῖπε ἀλύγιστη :

— Πέντε σελλίνια ! Οὔτε μισὴ πέννα παραπάνω !

— Κι' ἂν σᾶς δώσω καὶ τὸ σάλι μου;

— Πέντε σελλίνια, κι' ἕνα γιὰ τὸ σάλι, ἕξη ! Σᾶς κάνουν ;

Ἡ γυναίκα κάθησε σ' ἕνα σκαμνὶ κι' ἔπιασε τὸ κεφάλι της· τὸ βλέμμα της ἦταν σὰ νὰ κοίταζε κάπου μακριά.

— Ἀκοῦστε νὰ σᾶς πῶ ! Ἂν σᾶς ἔλεγα, ὅτι ἀπόψε, στὶς δέκα, θὰ σᾶς γυρίσω τὰ χρήματα ;

Ὁ Ἑβραῖος ἔβαλε τὰ γέλια.

— Ὤ, χαρὰ στὴν ὑπόσχεση ! Ἀντὶ νὰ μάθω αὔριο τὸ πρωΐ πὼς μ' ἔκλεψαν, θὰ τὸ μάθω ἀπόψε στὶς δέκα ! Ἕξη σελλίνια, ἀλλοιῶς καληνύχτα σας !

Ἡ γυναίκα σηκώθηκε ἀποφασιστικά :

— Αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία σας λέξη; Ναί ; Ἔ, λοιπὸν εἶστε κακὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ ξέρετε ὅτι ἀπόψε κάνετε ἕνα ἔγκλημα ! Μπορούσατε νὰ σώσετε τὴ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ δὲ θελήσατε. Ὁ Θεὸς ποὺ σᾶς βλέπει, θὰ γυρίσει μὲ ἀηδία τὸ πρόσωπό του ἀπὸ σᾶς. Μπορεῖτε νὰ γελάτε τώρα, ἀλλὰ τὸ κακὸ ποὺ κάνει κανείς, ποτὲ δὲ μένει ἀτιμώρητο. Εἶστε σκληρὸς καὶ ἄκαρδος, ἀλλὰ μιὰ μέρα μπορεῖ καὶ σεῖς νὰ παρακαλέσετε καὶ νὰ σᾶς πετάξον ἔξω στὸ δρόμο...

Δὲ μπόρεσε νὰ πεῖ ἄλλο, γιατὶ τὰ δάκρυα τὴν ἔπνιξαν κι' ἔπεσε σὰν ἄψυχη στὸ σκαμνί της.

— Μαμμά, μαμμά ! φώναξε ἡ μικρούλα ἀγκαλιάζοντάς την μὲ τὰ χεράκια της καὶ βάζοντας μπροστὰ τὸ μικρὸ κορμί της σὰ νἄθελε νὰ τὴν προστατέψῃ.

Ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ στάθηκε καὶ κοίταξε αὐτὴ τὴ σκηνή. Εἶδε τὴν ἀνθρώπινη δυστυχία καὶ τὴ φτώχεια καὶ τὸ ἀθῶο παιδάκι νὰ προστατεύει, ἀνήξερο, τὴ μήτερα ποὺ ἀγαποῦσε. Τὰ λόγια τῆς γυναίκας ἐκείνης ἀντηχοῦσαν ἀκόμη στ' αὐτιά του, καὶ πρώτη φορὰ στὴ ζωή του, ὁ γέρος Ἰουδαῖος ἔνοιωσε νὰ μαλακώνει κάτι στὴ σκληρὴ καρδιά του. Αἰσθάνθηκε ξαφνικὰ ὅτι εἶχε φερθεῖ πολὺ σκληρὰ σ' αὐτὴ τὴ δυστυχισμένη, κι' ὅτι μποροῦσε, χωρὶς ζημιά, νὰ εἶχε δείξει λιγότερη ἀπονιά.

Ἔμεινε σιωπηλὸς καὶ συλλογιζόταν τί μποροῦσε νὰ κάμει. Καὶ καθὼς ἡ γυναίκα πῆγε νὰ σηκωθεῖ γιὰ νὰ φύγει, τὴ σταμάτησε :

— Νὰ σᾶς πῶ, ἂν αὐτὰ ποὺ μοῦ λέτε εἶναι ἀληθινά, ἴσως θὰ μποροῦσα...

Ἡ γυναίκα ἔνοιωσε μιὰν ἐλπίδα στὴν ἀπελπισία της.

— Μὰ σᾶς τ' ὁρκίζομαι, εἶναι ἀλήθεια !

Ἐκεῖνος χαμογέλασε εἰρωνικά :

— Θὰ μποροῦσα τότε νὰ κάμω κάτι, ποὺ δὲν τὄκαμα ποτὲ ὡς τώρα, κάτι ποὺ θὰ τὸ περιγελοῦν αὔριο οἱ συνάδελφοί μου καὶ θὰ λένε : «Τρελάθηκε ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ ! Ἔπιασε καὶ δάνεισε πέντε λίρες... χωρὶς ἐγγύηση ! Τρελάθηκε στὰ σωστά ὁ Σολομὼν Χάγερσμιθ!»

Ἡ γυναίκα τὸν κοίταξε ἐρευνητικά :

— Θὰ τὸ κάμετε λοιπὸν αὐτό ;

— Ἴσως ! Ἀλλὰ γὰ εἶμαστε ἐξηγημένοι: Εἴπατε ὅτι ἀπόψε στὶς δέκα θὰ τὰ φέρετε τὰ λεφτά !

Τὸ πρόσωπο τῆς ξένης φωτίστηκε ἀπὸ χαρά :

— Σᾶς τ' ὁρκίζομαι !

Ὁ Σολομὼν ὅμως, χωρὶς νὰ πάψει νὰ τὴν κοιτάζει κατάμματα, ζύγιζε τὸ νόημα καθεμιᾶς λέξης του κι' ἐξακολούθησε :

— Ἀφοῦ λοιπὸν ἔχετε πεπαίθηση πὼς δὲ θὰ γελάσετε τὸν κακομοίρη τὸ Σολομὼν, τί θὰ σᾶς κόστιζε νὰ τοῦ ἀφήσετε γιὰ ἐνέχυρο κάτι τι... ὤ ! κάτι ποὺ δὲν ἔχει καὶ πολλὴν ἐμπορικὴ ἀξία...

— Μὰ σᾶς ἔδωσα τὸ δαχτυλίδι μου καὶ τὸ σάλι μου. Τί ἄλλο ἔχω νὰ σᾶς δώσω ;

Τὰ λόγια τοῦ Ἑβραίου ἔπεσαν σιγὰ-σιγά, μὲ ἀταραξία :

— Κάτι ποὺ δὲν ἔχει καμμιὰ ἀξία, κι' ὅμως ἔχει πάρα πολλή : Τὴ μικρὴ κόρη σας, ὡς που νὰ γυρίσετε.

Ἡ γυναίκα τινάχτηκε ἀπάνω.

— Τὴν κόρη μου ! ;

Ἡ ἀπάντηση τρυποῦσε σὰ βέλος :

— Μὰ δὲν εἶστε σίγουρη πὼς ἀπόψε θὰ γυρίσετε νὰ τὴν πάρετε ; Ἄχ, φαίνεται πὼς ἤθελαν νὰ τὸν τυλίξουν πάλι τὸ φτωχὸ τὸ Σολομών !..

Ἡ μητέρα ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μοναχή της :

— Τὴν κόρη μου ! Νὰ τοῦ ἀφίσω τὴν κόρη μου !

— Μὰ δὲν τὴν ἀφίνετε ποτὲ μοναχή της στὸ σπίτι ; Ἡ ὥρα εἶν' ἑφτὰ καὶ στὶς δέκα θὰ γυρίσετε. Τί φόβο ἔχει νὰ μείνει ἐδῶ μέσα τρεῖς ὧρες ;

Ἕνα ρολόϊ χτύπησε κάπου ἑφτὰ κι' ἡ ξένη γυναίκα σηκώθηκε ἀνυπόμονα.

— Θεέ μου, μὲ πῆρε ἡ ὥρα !

«Ἕνα κοριτσάκι ὀχτὼ χρονῶν ἀφημένο γιὰ ἐνέχυρο!» (Σελ. 19, στ. γ'.)

— Λιπόν ; ρώτησε ἀτάραχος ὁ Ἰσραηλίτης.

— Δώστε μου τὰ χρήματα ! εἶπε ἡ γυναίκα μὲ φωνή, ποὺ ἡ βαθειὰ ἐσωτερικὴ πάλη τὴν εἶχε ἀλλάξει.

Πῆρε τὸ κοριτσάκι στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸ γέμισε φιλιά. Δάκρυα δὲ φαίνονταν πιὰ στὰ μάτια της, ποὺ τώρα ἔλαμπαν μὲ μιὰ ξαφνικὴ διέγερση. Φίλησε τὶς παιδικὲς μπούκλες καὶ τὸ μικρὸ στοματάκι, ποὺ ψιθύριζε «Μαμάκα, μὴ μάφισεις !» Ὕστερα πῆρε τὰ λεφτά, ποὺ εἶχε βγάλει ὁ γέρος ἀπὸ ἕνα λερωμένο πορτοφόλι, καθὼς καὶ τὸ σάλι ποὺ τῆς τὄδινε πίσω, καὶ τέλος κατόρθωσε νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὰ μικρὰ χεράκια ποὺ τὴν ἔσφιγγαν κι' ἔτρεξε στὴν πόρτα. Τὸ κουδούνι τῆς πόρτας χτύπησε πάλι, ἕνα χτύπημα σύντομο καὶ στεγνό, ὅπως ὅταν εἶχε μπεῖ ἕνας κρύος ἀέρας ὅρμησε πάλι μέσα κι' ἔκαμε τοὺς λύχνους νὰ τρεμοσβύσουν· καὶ ὕστερα ἡ γυναίκα χάθηκε πιὰ μέσα στὴ νυχτερινὴ ὁμίχλη.

Καὶ μέσα στὸ παλαιοπωλεῖο τοῦ Σολομὼν Χάγερσμιθ βρέθηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἑβραῖος ἔκανε αὐτὴ τὴ δουλειά, τὸ πιὸ ἀλλόκοτο, τὸ πιὸ περίεργο, τὸ πιὸ καταπληκτικὸ εἶδος : ἕνα κοριτσάκι ὀχτὼ χρόνων, ἀφημένο ἐκεῖ γιὰ ἐνέχυρο !

Κι' ὁ γέρο-Ἑβραῖος, χωρὶς νὰ τὸ θέλει, καθὼς τὸ κοίταζε, προσπαθοῦσε νὰ τοῦ χαμογελάσει...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Παράξενη ἀγρυπνία

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ Σολομὼν Χάγερσμιθ, μόλις ἔμεινε μόνος του μὲ τὸ παιδί, ἦταν νὰ βάλει τὰ παραθυρόφυλλα στὶς βιτρίνες του, σὰν κάποιος ποὺ εἶχε πιάσει στὰ χέρια του ἕνα πουλὶ καὶ φοβᾶται μὴν τοῦ φύγει. Στὸ μεταξὺ εἶχε ἀφίσει τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ μισανοιγμένη καὶ παραφύλαγε νὰ ἰδεῖ μήπως τὸ παιδὶ ἔβρισκε τὴν εὐκαιρία καὶ ἐπιχειροῦσε νὰ τὸ σκάσει. Τί θἄκανε τότε ὁ γέρο-Σολομών ; Θὰ τὸ κυνηγοῦσε στὸ δρόμο ;

Εὐτυχῶς δὲ βρέθηκε σὲ τέτοια ἀνάγκη. Ὅταν τελείωσε τὴ δουλειά του μὲ τὰ παραθυρόφυλλα καὶ γύρισε μέσα, βρῆκε τὴ μικρὴ ἀκίνητη πάντα στὴ θέση ποὺ τὴν εἶχε ἀφίσει. Τὰ μάτια της ἦταν καρφωμένα στὴν πόρτα ἀπ' ὅπου εἶχε φύγει ἡ μητέρα της καὶ τὸ στόμα της ἔτρεμε ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία της νὰ κλάψει.

Πῆγε νὰ τὴν πλησιάσει, γιὰ νὰ τῆς πεῖ νὰ καθήσει. Ἀλλὰ τὸ παιδί, καθὼς ἀντίκρυσε αὐτὸ τὸ θεόρατο φάντασμα, ὀπισθοχώρησε τρομαγμένο, ὡς που κατάφερε νὰ χωθεῖ ἀνάμεσα σὲ δυὸ πακέτα, ὅπου ζάρωσε μὲ καρδιοχτύπι. Ἔνωσε τὰ χεράκια της καὶ παρακάλεσε τὸ γέρο :

— Λυπηθῆτε με, κύριε, μὴ μὲ χτυπήσετε !

Ὁ Σολομὼν σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Μικρή μου, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ νά..

Κι' ἄπλωσε τὸ χέρι γιὰ νὰ τὴ βγάλει ἀπὸ τὸν κρυψώνα της καὶ νὰ τὴν καθήσει στὴν πολυθρόνα.

Μὰ τὸ κοριτσάκι δὲν ἄφησε αὐτὸ τὸ κοκκαλιάρικο χέρι νὰ τὴν ἀγγίξει.

— Ὄχι ! ὄχι ! φώναξε. Βοήθεια !

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΗΤΑ

70

Ποτὲ κανεὶς νὰ μὴν καυχιέται :
«—Δὲν ἔχω ἀνάγκη κανενὸς
γιατ' εἶμαι μόνος μου ἱκανός,» —
μὰ πάντοτε νὰ συλλογιέται
πὼς τῆς ζωῆς ὁ ἀγὼν σκληρὸς
κι' ἂν θέλει γιὰ νὰ πάῃ ἐμπρός
ἀπὸ τρανοὺς θὰ βοηθιέται
καὶ τοὺς μικροὺς θὰ βοηθεῖ·
ἀλλέως θἀπομονωθῇ
μὲ τὸ ἐγώ του νὰ χτυπιέται.

CHEF

ΒΟΡΕΙΝΗ ΛΙΑΚΑΔΑ

Ἄναυλα ἐφύγαν τὰ πουλιά,
—κι' ἐγὼ τὰ χέρια βάνω
στὰ Περασμένα,—σὰ φωλιά
κούφια, ποὺ λείπουν τὰ πουλιά,—
νὰ ζεσταθοῦν ἀπάνω.

Τῶν ρόδων τώρα τὸ νερὸ
ν' ἀλλάζουν στὸ ποτήρι,
μηδὲ ν' ἀνοίγουν καρτερῶ,
—μ' αὐτὸν τὸν ἄνεμο καιρό —
στὸ φῶς τὸ παραθύρι.

Τοῦ βορριὰ λάμπει ἡ ξασταρια
μέρες πολλὲς καὶ νύχτες
κι' οἱ λαμαρίνες στὴ σειρὰ
χτυποῦνται—μπρούντζινα φτερὰ
σκεβρά, κι' ἀνεποδεῖχτες.

Κι' ὁ ἥλιος, πότε ποὺ ἀνελεῖ,
πότε ξανὰ βουρκώνει,—
κάπου σταυρὸν ἀπ' τὸ γυαλί,
κάπου ντανέλλα ἀχνὴ πολύ,
στὸν τοῖχο ξεσηκώνει...

Ἡ ἐλπίδα πάλι μὲ νικᾶ
καὶ τὴν ξαναπιστεύω,
καὶ τ' ἀκριβὰ θωμητικὰ
κατὰ τὸν ἥλιο, μυστικά,
συνάζω καὶ σωρεύω...

—Τάχα, μὲ μιᾶς, θὰ τὰ χαρῶ
δικά μου,— αὐτὰ τὰ ξένα;
Θὰ ἰδῶ ἐν' ἀνταύγασμα λαμπρό,
κι' ἀπὸ παράταιρο σωρὸ
ὅλα νὰ γίνωνται ἕνα;

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ

ΛΙΓΕΣ ΜΕΡΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΝΗΘΑ

Ἔ, μὰ δὲν ἦταν κατάσταση αὐτή! Μὲ τέτοια ζέστη δὲν διαβάζει κανεὶς γιὰ ἐξετάσεις μέσα στὴν Ἀθήνα! Ἀνυπόφορο. Ἀποφάσισα στὸ τέλος νὰ πάω στὴν ἐξοχή. Μὲ σκαντάλιζε προπάντων ἡ μοναξιὰ ποὺ μοῦ γράφανε πῶς εἶναι κεῖ πάνω, καὶ τό... κρῦο! Ἔ, ἐμπρὸς λοιπόν! Τὰ μπογαλάκια μου, τὰ βιβλία μου καὶ δρόμο!

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς σ' ἕνα διάστημα, ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ Μενίδι στὴν Πάρνηθα εἶναι ἔξοχος. Καὶ ἀπασχολημένη μὲ τ' ὡραῖο θέαμα, δὲν κατάλαβα πῶς πέρασαν οἱ 4½ ὧρες ποὺ ἔκανα μὲ τὰ ζῶά.

Σὰν ἔφτασα στὶς κατασκηνώσεις τῶν παιδιῶν, μὲ ὑποδέχτηκαν φωνές, κακό, φασαρία; «Τρεχᾶτε... ἡ βασίλισσα!» Ἐγὼ τοὺς κοίταζα σαστισμένη καὶ ἀπορώντας... πόθεν αὐτὲς οἱ ἀλλόκοτες καὶ βασιλικὲς προσφωνήσεις; Γιατὶ ὁ Ἄγγελος μ' ἕνα ἐλατόκλαδο στὸ χέρι, στάθηκε προσοχὴ καὶ προσφώνησε: «Μεγαλειοτάτη...» Ἐγὼ δὲ μίλησα. Μὰ κείνη τὴ στιγμὴ ἕν' ἀρκετὰ δροσερὸ ἀεράκι μοῦ χάϊδεψε τὸ πρόσωπο, μ' ὅλο ποὺ ἦταν μεσημέρι. Ἀπόδωσα λοιπὸν κι' ἐγὼ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς στὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ δὲν σταυροκοπήθηκα... Ἔπειτα δυὸ-τρία πουλάκια πέταξαν πάνω ἀπὸ κάτι πανύψηλα ἔλατα. κελαϊδώντας δυνατά, τὰ τζιζιτζίκια ξεφωνήσανε πιὸ δυνατά, καὶ τὸ δάσος ἔβγαλε μιὰ βουὴ ξεχωριστή. Νὰ μοῦ εἶπαν ἄραγε «καλωσώρισες!» ὅλ' αὐτά, ἢ νὰ σκάσανε στὰ γέλια; Ποιὸς ξέρει!..

Ἀποβιβάστηκα... ἀπὸ τὸ μουλάρι. κι' ὕστερα πῆρα βόλτα τὴν κατασκήνωση, νὰ ἐξετάσω τὰ καθέκαστα. Τί... τάξη καὶ τί ἀκρίβεια! Ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ πανύψηλο ἔλατο, εἶναι τοποθετημένη ἡ κουζίνα. Τί πιατικά, τί μαχαιροπήρουνα, τί κουτιά, τί ποτήρια... ὅλα μὲ τάξη βαλμένα. Παρέκει, σ' ἄλλο δέντρο, τοποθετημένη ἡ βιβλιοθήκη πάνω σὲ ραφάκια καρφωμένα καλά. Παρακάτω οἱ διάφορες... κρεβατοκάμαρες τοῦ μεσημεριοῦ: chaises longues, μὲ τὸ μαξιλαράκι της ἡ κάθε μιά, ὅπου ξαπλώνονται τὸ μεσημέρι κάτω ἀπὸ τὴ σκιά. Μέσα στὴ σκηνὴ ἦταν οἱ βραδυνὲς κρεβατοκάμαρες κι' ἡ ντουλάπα γιὰ τὰ ροῦχα μας: ἕνα ξύλο χοντρὸ καρφωμένο στὸ στύλο τῆς σκηνῆς, ἀπ' ὅπου κρέμονταν τὰ ὑπάρχοντά μας.

Ἐγκατέστησα κι' ἐγὼ τὴ βιβλιοθήκη μου καὶ τὸ γραφεῖο μου κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο, τὴν πολυθρόνα μου σ' ἕνα διαμέρισμα ποὺ μοῦ τὄφτιαξαν μ' ἔλατα τριγύρω, κι' ἡσύχασα.

Ἡ παρέα ἀπαρτιζόταν ἀπὸ διάφορες μορφὲς καὶ τύπους. Καθένας εἶχε τὴν προσωπικότητά του, τὴν ἰδιότητά του καὶ τὴ δράση του. Ὁ Ἄγγελος π. χ. ἦταν ὁ καλαμπουριστὴς καὶ τὸ πειραχτήριο τῆς παρέας. Ἡ Μαρίκα κι' ὁ Μιχαλάκης, λόγιοι, φιλόλογοι καὶ ποιητές· ὁ Περικλῆς, ὁ νοικοκύρης, ὁ προμηθευτής, ὁ τεχνίτης, καὶ γενικὰ ὁ πιὸ θετικὸς καὶ πρακτικὸς τῆς παρέας μας. Ἡ Ἑλενίτσα μαγείρισσα, ἡ Τασία νοικοκυρά, (μὰ φωνακλοῦ καὶ παραπονιάρα) κι' ἐγὼ ἀνεξάρτητη ἀπ' ὅλα ἢ βοηθὸς τοῦ Ἄγγελου στὰ πειράγματα. Ὑπῆρχαν καὶ δυὸ Σκουρτσεκλάκια ποὺ μᾶς βοηθοῦσαν στὸ ἐπίπονο ἔργο μας. Καθένας, βλέπετε, εἶχε καὶ ξεχωριστὴ προσωπικότητα. Ἦταν ἀπ' ὅλα τὰ στοιχεῖα, ὁ ἕνας σημπλήρωνε τὸν ἄλλον.

Μόλις σουρούπωνε, κάναμε τὸν περίπατό μας στὶς λεγόμενες «πλατεῖες» ἢ Ζάππειο. Ἐκεῖ ἦταν κάπι πλατεῖες ἀπέραντες, πολὺ ὁμαλὲς καὶ χωρὶς δέντρα, ὅπου τὰ παιδιὰ παίζανε διάφορα παιχνίδια. Οἱ τουαλέττες μας ἀπαρτίζονταν ἀπὸ ἕνα φόρεμα «στὺλ» (ὁ Μιχαλάκης δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωνέψῃ αὐτό: «τί θὰ πῇ «στύλ», καλέ;») καὶ πέδιλα χωρὶς κάλτσες.

Ἐκεῖ ἀρχίζαμε τὰ παιχνίδια. Παίζαμε κάθε εἴδους τρέλλα. Πότε ὅλοι μαζί, πότε καθένας ὅτι τἄρεσε: ἄλλοι παίζανε βόλεϋ, ὁ Ἄγγελος καὶ ὁ Περικλῆς κουβέντιαζαν κοινωνιολογία, ὁ Μιχαλάκης κι' ἡ Μαρίκα θαύμαζαν τὰ χρώματα τριγύρω τους· κι' ἐγὼ ἀνεχόμουν τὴν κατάσταση ἢ ἔτρεχα στὰ βουνά. Ὧρες-ὧρες ὁ Μιχαλάκης – σὰν ποιητὴς ποὺ ἦταν — εἶχε οἶστρο· «μὰ κοιτάξτε τώρα ποὺ δύνει ὁ ἥλιος, τί ἔξοχα χρώματα σκορπᾶ γύρω του! Ἐκεῖ εἶναι χρυσοῤῥόδινο, παρακεῖ μενεξελί· καὶ τὰ ἔλατα παίρνουν ἕνα χρῶμα!..»

—Τί θὰ σᾶς μαγερέψω τὸ βράδι; ρωτοῦσε ξαφνικὰ ἡ Ἑλενίτσα. Καὶ ὁ Μιχαλάκης, γεμάτος φούρκα ποὺ τοὔκοβαν στὴ μέση τὴν ποιητική του ἔξαρση μὲ τόσο βλιστικὲς ἐρωτήσεις, σώπαινε καὶ δὲ μίλαγε μιλιά.

Ἐγὼ κάθε πρωΐνό, μὲ μιὰ πελώρια τσάντα στὸν ὦμο, ἡ ὁποία περιεῖχε βιβλία καὶ σημειωματάρια, πήγαινα νὰ διαβάσω γιὰ τὶς «διπλωματικές» μου. Χωνόμουνα μέσα στὸ δάσος, πήγαινα μέσα βαθιά, διάλεγα μιὰ ὡρσία θέση μὲ σκιὰ καὶ ἔλατα τριγύρω σὰ σπηλιά, καὶ ξαπλωνόμουν... ἀναπαυτικά. Καὶ ἀρχίζα «ἐμβριθῶς» τὴ μελέτη μου. Διάβαζα φιλοσοφία. Μὰ ὁ θόρυβος τοῦ δάσους κείνη τὴ στιγμὴ ἦταν ἐξαιρετικός. Τί τζιτζίκια, τί βουή, τί ἀεράκι! Καὶ γιὰ τὴν τύχη μου, ἕνα πουλάκι ἐρχόταν ταχτικὰ καὶ καθόταν πάνω ἀπ' τὸ ἔλατο ποὺ βρισκόμουν κι' ἀρχίζε τὸ κελαΐδημα. Ἄκου το: «Μὰ φιλοσοφία κάθεσαι καὶ διαβάζεις τώρα, παιδί μου; Δὲν κοιτάζεις γύρω σου τὴ φιλοσοφία τῆς φύσης;» Τί νἄκανα; τἄφινα κι' ἐγὼ καὶ κοίταζα τρυγύρω. Λίγο ἀκόμα καὶ θἄρχιζα νὰ θαυμάζω κι' ἐγὼ τὰ χρώματα. νὰ γίνω ρωμαντική σὰν τὴ Μαρίκα. Φανταζόμουνα πῶς μὲς στὴ μοναξιὰ κεῖ πάνω καὶ στὴ δροσιά, θὰ μποροῦσα νὰ διαβάσω περίφημα. Γελάστηκα. Σὲ μέρος ποὺ οἱ ὀμορφιὲς ὀργιάζουν δὲν μπορεῖ νὰ συγκεντρώσῃ τὶς σκέψεις του κανεὶς καὶ ν' ἀφοσιωθεῖ σὲ φιλοσοφίες καὶ ἐπιστῆμες. «Ἀντίο, διάβασμα». συλλογιστικα.

Ἐκεῖ πάνω εἴχαμε καὶ διάφορες ἀττραξιόν! Πρῶτα-πρῶτα κεῖνα τὰ γεύματα, τί ἀξέχαστα ποὺ εἶναι! Τὸ τραπέζι μᾶς χωροῦσε βέβαια ὅλους μὰ δὲν εἴχαμε ἐπαρκῆ καθίσματα Τὰ πλιὰν εἴχανε χαλάσει καὶ κρέμονταν ἀπὸ μιὰ κλωστή. Οἱ πτώσεις λοιπὸν ἦταν πολὺ συχνὲς καὶ τὰ γέλια ἀκράτητα. Ἄλλος ἔπαιρνε τὸ πιάτο του καὶ ἔτρωγε στὰ γόνατά του· ἄλλος, περισσότερο τεμπέλης καὶ φαγᾶς, ἔτρωγε ὀρθὸς καὶ γρήγορα. Καὶ οἱ λοιποὶ ἔτρωγαν καθισμένοι κακοὶ-κακῶς. Ἐννοεῖται πῶς τὰ καλαμπούρια τοῦ Ἀγγέλου καὶ τὰ γέλια τὰ δικά μας μετέτρεπαν τὸ γεῦμα μας εἰς... πολυποίκιλον συμπόσιον!..

Ἐκεῖ πάνω τὰ τρόφιμα ἦταν λιγοστά. Δὲ βρίσκαμε βέβαια τοῦ... πουλιοῦ τὸ γάλα! Ὁ τροφοδότης μᾶς ἔφερνε ὅ,τι ἦταν πρόχειρο. Ἕνα βράδι λοιπὸν ποὺ εἶχ' ἔρθει στὴ σκηνή μας μιὰ φίλη καὶ μᾶς ἔλεγε διάφορα, ἀνάφερε ἀνάμεσα στἄλλα πῶς ἐκείνη τὴ μέρα εἴχανε poule-riz. Κί' ἔλεγε κιόλας πῶς εἶχε γίνει πολὺ ὡραῖο. Ὁ Ἄγγελος, ποὺ εἶχε φάει ξερά... μακαρόνια κείνη τὴ

μέρα, δὲν κρατήθηκε καὶ ρώτησε: «Δὲ μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, τὰ μακαρόνια γίνουνται poule-riz;»

Κάθε βράδυ ἀνάβαμε φωτιὰ γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Ὁ Περικλῆς, ὁ προμηθέας, κουβαλοῦσε τὰ κούτσουρα, πελώριους ξεροὺς κορμοὺς ἀπὸ ἔλατα, καὶ τὰ καίγαμε. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχε βρέξει λίγο καὶ εἶχε ὑγρασία, ἡ φωτιὰ ἦταν ἀναμμένη ἀπ' τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ ξεραθῇ ὁ τόπος γύρω. «Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς ἀπαντᾶμε ξηρῶς εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας» εἶπε ὁ ἀδιόρθωτος καλαμπουριστὴς Ἄγγελος στὴ δεσποινίδα.

Κάποια μέρα, ἐγὼ ἔπεσα ἄρρωστη μὲ δυνατὸ πυρετό. Ἀνησυχία στὴν κοινότητα. Τί νἄναι ἄραγε; Ποῦ νὰ φανταστοῦμε πῶς εἶχα τὸ μικρόβιο τοῦ δάγκειου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα κι' ἐκδηλώθηκε κεῖ πάνω σὲ λίγες μέρες! Ἐν τῷ ἅμα ὅλοι μετεβλήθησαν σὲ σοφοὺς γιατρούς. Καθένας ἔλεγε καὶ τὸ γιατροσόφι του. Ὁ Μιχαλάκης, μὲ ὕφος καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου διέταζε τὰ διάφορα γιατρικά.

— Νὰ τῆς δώσετε κινίνο, καθάρσιο, ἀσπιρίνη καὶ νὰ τῆς κάνετε βεντούζες, τρίψιμο, καταπλάσματα!

— Μὰ ὅλα μαζί; ρώτησε ἡ πονηρὴ Μαρίκα, θὰ τὴν πεθάνουμε!..

Κι' οἱ ἄλλοι πρόσθεταν τὰ δικά τους. Δὲν τἄξερα πῶς ὅλοι ἐκεῖνοι ἦταν τόσο βαθεῖς ἐπιστήμονες! Φανταστῆτε ὅμως ἂν ὅλα ἐκεῖνα ἔπεφταν στὴ ράχη μου! Ἀποφάσισα κι' ἐγὼ νὰ κάνω τὸ γιατρὸ στὸν ἑαυτό μου καὶ ἀρνήθηκα τὰ πάντα! Ἔγινε πρὸς στιγμὴν ἐπανάσταση, μὰ ὕστερα καθησύχασα τὰ πνεύματα λέγοντας πῶς τέτοια εἶναι ἡ κράση μου. Δὲ δέχεται τίποτα.—Ἡ ἀρρώστεια μου κράτησε τέσσερις μέρες. Σὰν ἔγινα καλά, ἄρχισα τὶς ἐκδρομὲς καὶ διαδρομὲς στὰ ψηλὰ βουνά. Ὁ Μιχαλάκης, γιὰ νὰ μ' ἐκδικηθῇ γιὰ τὰ πειράγματα ποὺ τοὔκανα καὶ γιὰ τὴν παρακοὴ στὶς γιατρικές του συμβουλές, ἰσχυριζόταν φιλοσοφικὰ πῶς ὁ δάγκειος ἀφίνει διανοητικὴ διατάραξη, καὶ πῶς ἡ τρέλα πάει στὰ βουνά.

Ἄλλη ἀττραξιόν: Κάποια μέρα χάθηκε ὁ Μιχαλάκης! Εἶχε πάρει ἕνα βιβλίο ἀπ' τὸ πρωΐ καὶ ἀκόμα νὰ φανῇ. Ἀνησυχία μεγάλη. Μὴν ἔπεσε ἀπὸ κάνα βράχο; Φωνές, κακό, πουθενά! Ἄχ, μὰ τί ἔγινε αὐτὸ τὸ παιδί; Γιὰ τελευταία λοιπὸν φορὰ τὸν εἴχαμε δεῖ τὸ πρωΐ; Αὐτὸ εἶναι φοβερό! Τὴν τσάντα ἐπ' ὤμου καὶ τὸ μπαστούνι στὸ χέρι καὶ τρέχω πρὸς ἀνεύρεση τοῦ Μιχαλάκη. Μπαίνω μέσα στὸ δάσος καὶ φωνάζω παντοῦ. Θέ μου, τί ὀμορφιὰ εἶχε τριγύρω κείνη τὴν ὥρα! Μὰ τὸ δάσος εἶναι ὄμορφο κάθε στιγμὴ τῆς μέρας. Ποιὸς ξέρει, ὁ Μιχαλάκης θ' ἀφομοιώθηκε καὶ θἄγινε κι' αὐτὸς δέντρο!..

Τέλος τὸν ἀνακαλύπτω κάτω ἀπὸ ἕνα ἔλατο, βυθισμένο στὸ βιβλίο του: «Τί ἔγινες, καλέ; τί κάνεις ἐδῶ;» Τινάχτηκε ἀπάνω. – «Μετέφραζα Νοάϊγ...» εἶπε μὲ ὕφος τουλάχιστον Χάϊνε. — «Ἀλήθεια; Μπράβο σου! Καὶ τὰ κατάφερες καλά;»—«Ἀμή; πῶς;» Τὸν πήραμε ἀπ' τὸ χεράκι καὶ τὸν πήγαμε κάτω μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων...

Ἦρθε κι' ἡ μέρα ποὺ ἔπρεπε νὰ φύγω. Τὸ διάβασμα γιὰ τὶς διπλωματικὲς μὲ τὰ παιχνίδια εἶχε πάει περίπατο, καὶ ἔπρεπε νὰ φύγω ἐπιτέλους γιὰ νὰ διαβάσω. Ὁ Ὀχτώβρης πλησίαζε. Τὴν προηγούμενη μέρα λοιπὸν ἦταν ἡ ἀποχαιρετιστήριος. Τὸ βράδι, μόλις φάγαμε, ἀνάφαμε φωτιὰ δυνατή. Τὰ πελώρια κούτσουρα καίγονταν μὲ δυνατὲς φλόγες ποὺ σηκώνονταν πολὺ ψηλά,—καὶ μοιάζανε σὰ σφαχτὰ σὲ θυσία.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΜΑΡΙΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΑΚΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

Ο ΝΟΥΝΟΣ

Κάποτε παρουσιάσθηκε στὸν Ἀνατὸλ Φράνς, τὸν μεγάλο,— καὶ τόσο πολυάσχολο, — συγγραφέα, ἕνας νέος. Κρατοῦσε ἕνα χειρόγραφο μυθιστόρημα ἀπὸ ἑκατοντάδες σελίδες, καὶ παρακαλοῦσε τὸν «μαῖτρ» τίποτα λιγώτερο, παρὰ νὰ λάβῃ τὸν κόπο πρῶτα νὰ τὸ διαβάσῃ καὶ κατόπι νὰ τοῦ τὸ βαφτίσῃ. Γιατί τὸ μυθιστόρημα δὲν εἶχε ἀκόμα τίτλο...

— Φίλε μου, τοῦ εἶπε ὁ Ἀνατὸλ Φράνς· νὰ τὸ διαβάσω εἶναι ἀδύνατο. Δὲν εὐκαιρῶ. Νὰ σοῦ τὸ βαφτίσω ὅμως ... πολὺ εὐχαρίστως!

— Ὤ, σᾶς εὐχαριστῶ, μαῖτρ!... Μά... πῶς μπορεῖτε νὰ τὸ βαφτίσετε χωρὶς νὰ τὸ διαβάσετε;

— Μπά, δὲν εἶναι δύσκολο. Νὰ σοῦ πῶ. Τὸ μυθιστόρημά σου, παιδί μου, ἔχει μέσα ταμπούρλα;

— Ταμπούρλα;.. Ὄχι.

— Ὡραῖα! Ἔχει μέσα τρουμπέττες;

— Οὔτε.

— Λαμπρά! Λοιπὸν σοῦ τὸ βαφτίζω: «Χωρὶς ταμπούρλα καὶ χωρὶς τρουμπέττες!» Δὲν εἶναι ὡραῖος καὶ πρωτότυπος τίτλος;..

Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει ἂν ὁ ἀδιάκριτος βρῆκε τὸν τίτλο ὡραῖο, ἢ ἂν κατάλαβε πῶς ὁ μαῖτρ τὸν κοροϊδεψε ὅπως τοῦ ἄξιζε.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΚΑΠΝΟΔΟΧΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗ

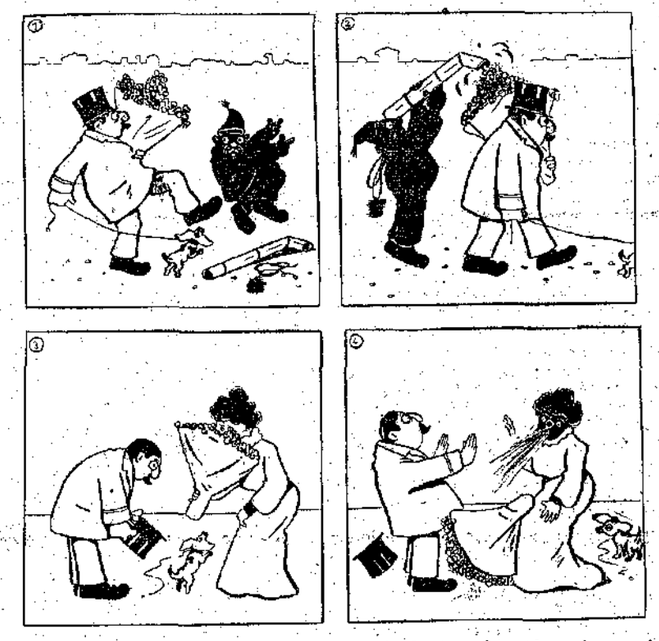

— Πρόσεχε, ζῶο! φωνάζει ὁ κύριος μὲ τὸ μπουκέτο, κλωτσώντας τὸ μικρὸ καπνοδοχοκαθαριστή, ποὺ κατὰ λάθος κόντεψε νὰ τὸν ἀγγίσῃ καὶ νὰ τὸν λερώσῃ.

«Ἄ; ἔτσι εἶσαι;» λέει μέσα του ὁ μικρός. «Στάσου νὰ σοῦ δείξω ἐγώ!»

Καί... Μὰ εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς διηγηθῶ τί ἔκαμε. Τὸ βλέπετε στὶς εἰκονίτσες... καθαρότατα!..

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΧΑΡΜΟΣΥΝΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΚΑΝΑΓΙΑ Η ΘΡΗΝΩΔΟΥΣΑ

Ψηλά τὰ ὥραια Σου μάτια τὰ [θλιμμένα
—Μὲ τί βαθειά, ὑπέρτατη μιά [θλίψη! —
Τὸ θεῖο κεφάλι στὸν ὦμο τῶ- [χεις σκύψει,
Τὰ χέρια σὲ παράκληση ἐνω- [μένα...

Γιὰ μᾶς θρηνεῖς! γιὰ ὅσα κα- [μωμένα
Ἔχουμε δίχως φόβο, δίχως [τύψη.
Γιὰ μᾶς ζητᾶς συχώρεση ἀπ' [τὰ Ὕψη
Τὰ Οὐράνια, ποὖναι τόσο θυ- [μωμένα...

Πόσες φορές, σὰν ἤμουνα μι- [κρούλα,
Μπροστὰ στὸ εἰκόνισμά Σου [σταματοῦσα
Καὶ σ' ἔκσταση,— ἀνήξερη ψυ- [χούλα, —

Σ'ὄνειρο καὶ σὲ θάμμα σὰ νὰ [ζοῦσα,
Ἔβλεπα, ναί, νὰ στάζῃ μιὰ [στιγμυούλα,
Τὸ δάκρυ Σου διαμάντι, Θρη- [νοδοῦσα!

Φιλόσοφη

ΑΛΙΚΟΠΕΤΡΑ

Ἡ Ἀλικόπετρα εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα τοπία τῆς Πορταριᾶς. Θὰ προσπαθήσω νὰ δώσω μιὰν ἀμυδρὴ εἰκόνα της...

Ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ χωριὸ στὶς πέντε μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Περάσαμε ἀπὸ τὴν Ἁγία Τριάδα, ποὺ εἶναι ἕνα πολὺ ὄμορφο μέρος. Τὸ μάτι σου ἀναπαύεται σὲ μιὰ μεγάλη, ὁλοπράσινη ἔκταση. Παντοῦ βλέπεις ἀγριοκαστανιές, ὄχι καὶ πολὺ ψηλές, ποὺ φυερώνουν μαζὶ τέσσερις-πέντε ἀπὸ μιὰ ρίζα. Εἶναι ὄμορφη καὶ παράξενη ἡ θέα τῶν δέντρων αὐτῶν. Σχεδὸν μόνο στὴν κορφὴ βγάζουν φύλλα, πλέκονται ὅλα μαζὶ καὶ ἀποτελοῦν μιὰ πράσινη τούφα μὲ ἀλλόκοτο σχῆμα... Ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν πρασινάδα, ἕνα παλιὸ μισογκρεμισμένο οἰκοδόμημα, μὲ μεγάλα τετράγωνα παρύθυρα, προβάλλει. Εἶναι τὰ κελλιὰ τοῦ μοναστηριοῦ. Πιὸ κάτω, τὸ αὐτοκίνητο προχωρεῖ μέσα ἀπὸ γόνιμες πυκνοφυτεμένες ἐκτάσεις. Ἐδῶ ἕνα περιβόλι ἀπὸ μηλιές, παρέκει ἄλλο ἀπὸ καστανιές, πιὸ κάτω ἄλλο ἀπὸ λαχανικά... Παντοῦ ὅπου κι' ἂν γυρίσῃς, ἀντικρύζεις τὸ πράσινο. Ποῦ καὶ ποῦ, σὲ κανένα περιβόλι, βλέπεις μικρὲς ὀμορφοχτισμένες καλυβοῦλες, ποὺ στοὺς ἄβαφους τοίχους τους ἔχει κρεμαστεῖ μὲ τεμπελιὰ ὁ κισσὸς ἢ καμιὰ τριανταφυλλιά. Οἱ καλυβοῦλες αὐτὲς εἶναι γιὰ τοὺς φύλακες τῶν περιβολιῶν...

Τώρα προχωροῦμε πρὸς τὴν κορυφὴ τοῦ Πηλίου... Κάτω μας ἀρχίζει νὰ ξετυλίγεται λίγο -λίγο ὁ Παγασητικός. Ὁ ὁρίζοντας ἀνοίγει, γίνεται πλατύτερος! Τώρα πιὰ δὲν βλέπουμε φυτεμένες ἐκτάσεις. Βρισκόμαστε ψηλά, κοντὰ στὸ «Μετόχι». Εἶναι ἄγριοι, γκρίζοι βράχοι παντοῦ, καὶ ἀνάμεσά τους; προβάλλουν, μὲ τὴν ἄγρια ὄψη ποὺ τοὺς δίνουν τὸ σκοῦρο χρῶμα τους καὶ τὰ ἀγκαθωτά τους φύλλα, τὰ πουρνάρια. Καμμιὰ πιὸ ἀνοιχτὴ πρασινάδα, κανένα ἄλλο δέντρο! Σ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ μέρος βασιλεύει ἡ ἐπιβλητικὴ μονοτονία τῶν γκρίζων βράχων καὶ τῶν πουρναριῶν. Μ' ἂν τὸ μάτι σου πλανηθῆ λίγο μακρύτερα θἀφήσῃς ἕνα ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ! Κάτω, στὰ πόδια σου, εἶναι τὸ πανόραμα τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου καὶ τῶν βουνῶν τοῦ νομοῦ Λαρίσσης. Στὸ βάθος τοῦ κόλπου φαντάζει ὁ Βόλος, ἡ μικρὴ κι' ὄμορφη «Νεράϊδα τοῦ Παγασητικοῦ».

Ἡ παραλία ὅλη φαίνεται σὰν νὰ τὴν σκάλισε τὸ χέρι κάποιου μεγάλου γλύπτου, μὲ μικρούλια ἀκρωτήρια, ποὺ ἔχουν τὴν ὄψη ἰδιότροπου φεστονιοῦ. Καὶ πάνω στὴν παραλία αὐτή, μόλις διακρίνονται τὰ μικρὰ χωριουδάκια τῶν ψαράδων μὲ τἀσπρα σπιτάκια τους.

Τὸ αὐτοκίνητο ἔστριψε τὸ «Μετοχι» κι' ἄλλο θέαμα ὡραιότερο ξετυλίγεται ξαφνικὰ μπροστά σου: Ἕνα βουνό, ἄλλοῦ καταπράσινο κι' ἀλλοῦ σκεπασμένο μ' ἕνα ἀπαλὸ ἀργυρόφαιο χνοῦδι... Εἶναι ἀπέραντοι ἐλαιῶνες... Στὴν ὄψη τοῦ τοπίου δίνουν ἕναν εὔθυμο τόνο τὰ χωριουδάκια μὲ τὰ ὁλόασπρα σπιτάκια τους, ποὺ νομίζεις πὼς εἶναι κρεμασμένα στὶς πλαγιές. Νὰ ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος. Διακρίνω τὸ μεγάλο καμπαναριὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ «Νέου Ἀποστόλου». Πιὸ κοντὰ ἀπ' ὅλα τὰ χωριά, κτισμένη στὸ ρέμα, φαίνεται ἡ Δράκα. Πιὸ κάτω, κοντὰ στὴ θάλασσα, ἡ Ἀγριά. Πιὸ πάνω οἱ Μηλιές, οἱ Ἄνω Μηλιές, τὰ Λεχώνια... Τόσο πολλά! Δὲν ἤξερες τί νὰ πρωτοδῆς καὶ τί νὰ πρωτοθαυμάσῃς.

Νὰ καὶ ἡ Ἀλικόπετρα ποὺ ὑψώνει τὸν μεγάλο γκρίζο ὄγκο της. Ἐκεῖ στὰ πόδια της εἶναι ἕνας πλάτανος, κι' ἕνα μικρὸ ρυάκι γοργοκυλάει. Μερικὰ κατσίκια ποὺ ἔβοσκαν, εἶχαν σκαρφαλώσει στὴν κορφὴ καί, στὶς φωνὲς τοῦ βοσκοῦ, κατέβαιναν πηδώντας χαρωπὰ κι' ἀφήνοντας ἕναν εὔθυμο ἦχο μὲ τὰ κουδουνάκια τους. Τώρα προχωροῦμε πάλι μέσα σὲ δεντροφυτεμένες ἐκτάσεις. Περνοῦμε ἀπὸ ἕνα μικροσκοπικὸ χάνι καὶ φθόνουμε στὴν κορφὴ σχεδὸν τοῦ βουνοῦ... Τὸ αὐτοκίνητο σταμάτησε. Πήδησα εὔθυμη ἔξω καὶ στάθηκα νὰ θαυμάσω τὸ ὑπέροχο θέαμα. Τὸ ἀεράκι παιχνιδίζει μὲ τὰ μαλλιά μου, περνάει στὸ σῶμα μου καὶ μὲ κάνει νἀνατριχιάζω. «Πόσο ὡραία κι' εὔθυμα εἶναι ὅλα!» ψιθύριζα. Εἶχα ξεχάσει πὼς ἔπρεπε νὰ εἶμαι λίγο σοβαρή... Ἔννοιωθα τὸν ἑαυτό μου παιδάκι ξένοιαστο καὶ θέλησα νὰ παίξω, νὰ τρέξω.

Παίζουμε κυνηγητό; εἶπα στὴν ἀδελφή μου.

— Παίζουμε, μ' ἀπάντησε.

Ἔκανα νὰ τρέξω, μὰ ξαφνικὰ ἔμεινα μάρμαρο στὴ θέσῃ μου... Ἐκεῖ, δυὸ βήματα ἔμπρός μου, ἀντίκρυσα τὴ σκληρὴ πραγματικότητα, ποὺ μὲ κακὰ τράβηξε. τὸ ξένοιαστο παιδάκι ποὺ εἶχε ἀντικαταστήσῃ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ εἶναι μου: Ἦταν ἕνα μακρόστενο, ψηλὸ κτίριο, ποὺ ὑψώνει τοὺς μελαγχολικούς του τοίχους μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα, κι' ἕνας ἄνθρωπος ποὺ μὲ τὸ κεφάλι χωμένο στὰ χέρια, ἔκλαιγε λίγο πιὸ κεῖ... Τὸ Σανατόριο! κι' ἕνας δυστυχισμένος ἄρρωστος, ποὺ ἔκλαιγε ἴσως τὴ χαμένη γιὰ πάντα ὑγεία του... Τί σκληρὴ ποὺ εἶναι κάποτε ἡ πραγματικότης! Ἔρχεται νὰ φαρμακώσῃ τὴν ψυχή μας στὴν πιὸ εὔθυμη στιγμή...

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

(Ἀπὸ γράμμα της πρὸς τὸ Δικηγορίνα)

ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ

Ἀπ' τὸ γυρτὸ φουγάρο, γκρίζος καπνός, ἀνάκατος μὲ σπίθες, ἀνεβαίνει τούφες-τούφες πρὸς τὸν οὐρανό. Σίγουρα πρὶν λίγο στὴν αὐλή, ἡ κοριτσίστικη σιλουέττα μὲ τὸ λευκὸ κεφαλομάντηλο ποὺ γυροχτύπαγε, τσάκνα θὰ χεροβόλιαζε, τόσο σβέλτα, γιὰ νὰ προσανάψῃ τὴν πλούσια αὐτὴ φωτιά. Ἀσυνήθιστη ἡ κίνηση ἀπόψε. Στὸ μικρούλι χωριατόσπιτο ἔχουν μουσαφιρέους κάποιους «κυρίους» ἀπ' τὴ χώρα—ἕνα ἀντρόγυνο, πολὺ μακρυσμένη γνωριμία,—κι' ἡ Ρήνα, τὸ κορίτσι μὲ τὸ λευκὸ κεφαλομάντηλο, βάλθηκε μὲ τὰ σωστά της νὰ τοὺς περιποιηθῆ, μαζὶ μὲ τὴ μάννα της, μ' ὅση σβελτοσύνη τῆς δίνουν τὰ 18 χρόνια της.

Δὲν τοὺς περίμεναν. Ἀναπάντεχα ἤρθαν ἀπ' τὴ χώρα περαστικά, γιὰ ἕνα βράδυ, νὰ τοὺς δοῦν. Καὶ μαζὶ μὲ τὴν ἄλλη εὐχαρίστησῃ, τοὺς ἔκανε τέτοιο ξάφνιασμα τὸ μέστωμα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ ποὔξερναν σὲ σωστὴ κοκέλλα, ποὺ δὲν μετάνοιωσαν γιὰ τὸ χασομέρι τους αὐτὸ στὸ χωριό. — Τσακίστηκαν οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι νὰ τοὺς περιποιηθοῦν μὲ τὸ βρισκούμενο. Φτωχόσπιτο, βλέπεις, μὰ ἡ καλὴ διάθεση σκεπάζει τὴν ἔλλειψη.

Ἔτσι, τὴν ὥρα ποὺ οἱ μουσαφιρέοι βγῆκαν νὰ κάνουν μιὰ βόλτα στὸ χωριό, σβέλτα ἡ Ρήνα ἄναψε στὴ «γωνιὰ» μιὰ φωτιὰ σπιθόβολη, ἐνῶ ἡ μάννα της, σκυφτὴ μπρὸς στὸ σοφρὰ μὲ τὸ πλαστήρι, ἔστριβε σβώλους-σβώλους ζυμάρια κι' ἄνοιγε δλοστρόγγυλα φύλλα, ψιλὰ σὰν τσιγαρόχαρτο. Ὕστερα, ὥσπου νὰ πέσῃ ἡ θράκα, τά 'στρωσαν σειρὰ-σειρὰ μὲ βούτυρο κι' αὐγὰ στὸ ταψί, καὶ τὸ ἔστησαν μετὰ στὴν πυρωστιὰ νὰ σιγοψηθῆ ἀπ' τὴ ζεστὴ χοβολη.

Μοσχοβόλησε ὁ τόπος, καὶ σὰν ἡ πήτα-ροδοψήθηκε, εὐθυμοι ὅλοι, καὶ πρὸ πάντων οἱ «κύριοι» στρώθηκαν στὸ δεῖπνο κουβεντιάζοντας μαζύ.

—«Ἔφερες γράμματα, Ρήνα;»

—«Ὡς τὰ πέρσυ πήγαινα σκολειό. Μὰ τώρα μεγάλωσα, βλέπεις, καί...» Ντράπηκε νὰ πῆ πὼς γύρναγε ὅλη μέρα μὲ τὰ ζᾶ στὸ λιβάδι.

—«Κεντᾶς!»

—«Πῶς! Νὰ τὰ κεντίδια μου.» Κι' ἔδειξε στὸν τοῖχο δυὸ πολύχρωμες καδρόθηκες κεντητές.

—«Θὰ μᾶς κάνῃς καὶ μᾶς τίποτα, νὰ σὲ θυμώμαστε;»

Ἡ Ρήνα ξεθάρρεψε τώρα:

—«Μετὰ χαρᾶς! Μά... τί νὰν τὰ κάνετε τέτοια πράμματα στὴ χώρα;...»

Κι' ὕστερα, τὴν ὥρα ποὺ σηκώθηκαν νὰ πᾶν γιὰ ὕπνο, ζυγώνοντας τὴν «κυρία» νροπαλά:

—«Σὰν πιὰ ὥρα θὰ φύγετε;»

—«Στὶς 10 τὸ πρωΐ» —«Προφταίνετε λοιπὸν νὰ δῆτε καὶ τὴν ἐκκλησιά μας. Σὰν θέτε, μιλᾶτε μου νὰ σᾶς πάω ἐγώ.»

Τό 'πε, γιατὶ εἶχε κάνει τὸ λογαριασμό της ἡ μικρή.

Κυριακὴ στὴν ἐκκλησιά, μὲ «κυρίους» ἀπ' τὴ χώρα, καὶ στολισμένη μὲ τὶς τριανταφυλλιὲς κορδέλες καὶ τὴ στριφτὴ καρφίτσα μὲ τὶς γαλάζιες πέτρες—δῶρα τῶν μουσαφιρέων της,—ἔ, δὲν ἦταν μικρὸ πρᾶγμα!...

Σγουρόμαλλη

ΛΟΧΑΓΟΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

Οἱ στρατιῶτες, πεσμένοι στὸ χῶμα, περιμένουν τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ὁρμήσουν. Μπροστὰ ὁ λοχαγὸς παρατηρεῖ μὲ τὸ τηλεσκόπιο τὸ πεδίο τῆς μάχης. Ἔξαφνα, τὸν βλέπουν νὰ πέφτει· Εἶναι πληγωμένος θανάσιμα. Τρεῖς ἄνδρες ἔχουν ὁρμήσει κιόλα, καὶ μὲ τὰ ὅπλα τους σχηματίζοντας φορεῖο, προσπαθοῦν νὰ μεταφέρουν τὸ λοχαγό τους, χωρὶς κἂν νὰ σκεφθοῦν τὸν ἑαυτό τους, μέσ' στὶς ὀβίδες ποὺ γεμίζουν τὸ χῶμα. Περνοῦν τώρα μπροστὰ στὶς γραμμὲς τῶν στρατιωτῶν ποὺ διατάχθηκαν νὰ μένουν στὰ χαρακώματα. Ἀλλὰ μέσα σ' αὐτὲς τὶς ψυχὲς ὑπάρχει κάτι τι ἀνώτερο ἀπὸ τὴν πειθαρχία... Κι' ἔξαφνα, κάτω ἀπὸ τὶς σφαῖρες ποὺ σφυρίζουν, κάτω ἀπὸ τὶς ὀβίδες ποὺ θεριζουν ὅ,τι ἀνορθωθῆ, ἰδοὺ ὅλοι οἱ στρατιῶτες ὄρθιοι, παρουσιάζουν ὅπλα στὸν πληγωμένο κι' ἑτοιμοθάνατο λοχαγό τους. Κι' αὐτός, μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη ἀπὸ τὴν συγκίνησῃ, ποὺ ὁ πόνος τοῦ τραύματός του δὲν μπορεῖ νὰ τὴ νικήσῃ, προσπαθεῖ νἀνορθωθῆ γιὰ τὸν στρατιωτικὸ χαιρετισμό. Ἀλλὰ τὸ δύστυχο χέρι παραλυμένο ξαναπέφτει. Κι' ὁ χαιρετισμὸς εἶναι πιὸ ὡραῖος παρὰ ἂν εἶχε τελειωθεῖ...

Στεναγμὸς τοῦ Πόνου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ τραπέζι, ὁ μικρός μου ἀδελφὸς ρώτησε τὸν παππού:

— Παππού, ἐσεῖς εἴστε πιὸ μεγάλος, ἢ ὁ μπαμπάς;

Ἀνδαλουσία

***

—Ἂν καὶ πάλι δὲ μ' ἀκούσῃς, Θὰ σοῦ βγάλω... τὰ αὐτιά!

—Ὦ, μαμμά! μ'ἀν μοῦ τὰ βγάλῃς, Τότε δὲν θ' ἀκούω πιά!

Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ

***

Στὸ τραπέζι, ὁ μουσαφίρης:

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου τρώω ἔτσι ὡραῖα!

Κι' ὁ Μπέμπης:

— Μὰ κι' ἐμεῖς...

Ἰσπανιόλα

***

Ἡ μαμμά: — Εἶναι καλὰ αὐτὰ τὰ σπίρτα ποὺ πῆρες, ἢ δὲν ἀνάβουν σὰν τἄλλα;

Ὁ μικρὸς ὑπηρέτης: Θὰ ἰδῶ. Καὶ σὲ λίγο γυρίζοντας:

— Τὰ δοκίμασα ἕνα-ἕνα, κυρία! Ὅλα ἄναψαν!

Ρυζίτα

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Τὰ προηγούμενον φυλλάδιον, κρῶτον τοῦ ὅλου ἔτους, ἐστάλη πρὸς ὅλους, ἀνανεώσαντας καὶ μή. Ὅσοι θέλουν νὰ εἶναι καὶ φέτος συνδρομηταί, πρέπει νὰ στείλουν τώρα τὴν συνδρομήν των, ἢ νὰ δηλώσουν ὅτι θὰ τὴν στείλουν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου τουλάχιστον, διὰ νὰ μὴν ἐπέλθῃ διακοπή. Ὅσοι δὲν θέλουν, πρέπει νὰ ἐπιστρέψουν τὸ φυλλάδιον, γράφοντες ἐπάνω εἰς τὴν ταινίαν των τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον» διὰ νὰ διαγραφοῦν.

—

Ὅσοι ἐπλήρωσαν συνδρομὴν ἐσωτερικοῦ κατὰ τὸ παλαιὸν (δρ. 80, 45, 25) πρέπει τώρα νὰ στείλουν τὸ συμπλήρωμα, 20 δρ. οἱ ἐνήσιοι, 10 οἱ ἑξάμηνοι καὶ 5 οἱ τρίμηνοι.

—

Ὅσοι θέλουν ν' ἀνανεώσουν τὸ ψευδώνυμον σου, εἶχαν ὡς τώρα, ἔχουν καιρὸν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου. Ἀργότερα εἰμπορεῖ νὰ μὴ τὸ εὕρουν ἐλεύθερον.

—

Ὅσοι θέλουν νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν Διαγωνισμὸν τῶν Εὐσήμων τοῦ 1928 πρέπει νὰ στείλουν Σημειώσιν τῶν Εὐσήμων των μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

—

Μέχρι τέλους Ἰανουαρίου ἐπίσης εἶναι δεκταὶ Συλλογαὶ Πνευματικῶν Ἀσκήσεων μόνον ἀπὸ ὅσους, παλαιοὺς ἢ νέους, δὲν ἔχουν σταλεῖ διὰ τὸν τρέχοντα 23ον Διαγωνισμόν.

—

Τὸ ὡραιότερον Δῶρον τῆς Πρωτοχρονιᾶς εἶναι ὁ συμπληρωθεὶς ἕξοχος Τόμος τοῦ 1928.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 6 Δεκεμβρίου 1928.

ΕΧΩ τὶς πιὸ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις γιὰ τὸ πρῶτο μου φυλλάδιο, τὸ λαμπρὸ αὐτὸ δεῖγμα ὅλου μου τοῦ νέου χρόνου. Περιττὸ νὰ προσθέσω ὅτι οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς εἶναι κι' ἐμπράγματες: Σωρηδὸν μοῦ ἔρχονται ἀνανεώσεις καὶ νέοι συνδρομηταί, εἴτε ἀπευθείας εἴτε διὰ ξεσπαθώματος. Κι' ἂν ὅπως φαίνεται, ὅπως ἐλπίζω, ἡ κίνησῃ θὰ ἐξακολουθήσῃ τόσο ζωηρή, ὄχι μόνο δὲν θὰ γυρίσουμε ποτὲ στὸ ὀκτασέλιδο, ἀλλὰ καὶ θἀρχίσουμε, ἀπὸ τοῦ χρόνου, νὰ ὀνειρευόμαστε τὸ... δεκαεξασέλιδο!

Ἐννιὰ χρόνια ἔχει ποὺ μὲ διαβάζει ἡ *Ἑλένη Δημητριάδου* καὶ ποτὲ δὲν μοῦ εἶχε γράψει γιὰ νὰ μοῦ δείξῃ τὴν ἀγάπη της. Ἀλλὰ δὲν μπόρεσε πιὰ νὰ βασταχθῆ: Τὰ νέα τοῦ 1929, καὶ προπαντῶν τὸ Δωδεκασέλιδο, τὴν ἔκαμαν νἀνανεώσῃ τὸ γρηγορότερο τὴ συνδρομή της καὶ νὰ τὴ συνοδεύσῃ μ' ἕνα ὡραῖο γράμμα, γεμάτο ἀγάπη. Τῆν εὐχαρισ ω πάρα πολύ, κι' ἐλπίζω νὰ πάρῃ καὶ ψυθύμυμο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃ τακτικά.

Ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* εἶναι εὐχαριστημένη μὲ τὴν αὔξησῃ τῆς συνδρομῆς καὶ γι' ἄλλο λόγο: ὅτι τώρα ὁ ἀριθμὸς εἶναι στρογγυλός, στρογγυλότατος μάλιστα,—100—καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν θυμᾶται. Γιατί τὸ 80 πάει τὸ ἑξονοῦσα, καὶ πότε ἔστελνε τὸ ὅπως πρῶτα, πότε 85. Τώρα δὲν ἔχει λάθος: ἔνα ἐκατοστάριχο φωστό! —Γιὰ τὸ «Πένταθλον τῆς ἀπήντησα ὅτι ἔγινε δεκτό.

Ὁ *Πετσιρίκος τοῦ Ἀγρινίου* ἀνανεώνει τὴ συνδρομή του μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τρελάθηκα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου ὅ,τι ἂν εἶδα τὸ δωδεκασέλιδο! Εἶκοσι θραχμὲς παραπάνω! Μὰ τί εἶναι μπροστὰ στὴ γλῶσσα ποὺ μοῦ προσφέρετε κάθε Σάββατο μὲ τὸ περιεχόμενό σου!» — "Ἀπὸ τοὺς πατριῶτες τοῦ ποὺ ἀνεφέρει, κανένας δὲν εἶναι συνδρομητής. Ἂς τοὺς κάμῃ λοιπὸν πρῶτα, ἀφοῦ τοὺς ξέρει, κι' ὕστερα ἂς ἱδρύσῃ τὸ Σύλλογο.

Ἡ *Σγουρόμαλλη* ἀχνάφωνεῖ: «Στὸ γενικὸ ἐνθουσιασμὸ προσθέτω κι' ἐγὼ τὸν δικό μου. Δωδεκασέλιδο! Ἑορτασμὸς τῆς Πενταετηρίδος! Προοιμιὴ τοῦ Πολέμου! Σῆμα Διαπλασόπουλων! Ἀπὸ ἐλεημοσύνα τοῦ Πενταθλου! Ὅλ' αὐτὰ θὰ πρωμαρτοποιηθοῦν στὸν κατιούσιο χρόνο, καὶ θὰ ἐγκαινιάσῃ ἀπ' αὐτὸν μιὰ περίοδο λαμπρὰ ἐρῆ ἀπὸ κάθε προηγούμενη!» Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅ,τι τὸ Ἐλλιποσύμφωνον τοῦ Πενταθλου «ἠγωνιεῖ ἀσυνιᾶς», τὸ διάβασε «ἢ ζωὴ μὲ κκκουχίας». Γιατὶ δὲν πῆγε ὁ νοῦς της στὸ κόνσο «ἢ ζωὴν μετ' ἀμουσίας», κι' ἔκαμε πολὺν κόπο γιὰ νὰ βρῆ μιὰ λογικὴ φράσῃ ποὺ νἄχει τέσσερις λέξεις μὲ τὰ ἴδια φωνήεντα. Καὶ μὲ ρωτᾶ, αὐτὸ δὲν εἶναι δυσκολότερο; — Νά, κάτι ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ σκεφθῆ. Ἴσως μ' αὐτὸ γίνεται νέον εἶδος Ἀσκήσεως, τὸ δυσκολώτερο ἀπ' ὅλα!.. Τί λένε οἱ συνθέται μας;

Ἔλαβα καὶ τὰ δύο γράμματά σου, *Ἀμαζών*, καὶ σοῦ ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες. Ὦ, ναί, ἡ πηρέα σας θὰ κάμῃ θαύματα φέτος κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ ξεσπαθώματα ποὺ μοῦ ἐτοιμάζετε. Μὰ μποροῦσε ποτὲ, κορίτσια σὰν κι' σᾶς, νὰ καθήσουν μὲ σταυρωμένα χέρια σ' αὐτὴ τὴν περίστασῃ, καὶ νὰ κοιτάζουν τοὺς ἄλλους νὰ ξεσπαθώνουν;

Ὁ *Γόρδιας Δεσμὸς* κάνει τὴν ἑξῆς παρομοίωσῃ: «Ὅπως τὸ χειμῶνα δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε χωρὶς σόμπα, ὅπως τὸ καλοκαίρι φοροῦμε γιὰ ἔνα πανάρι κρύο νερό, ἔ:σι δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε, χειμῶνα-καλοκαίρι, χωρὶς Διάπλασι!» Πολὺ ὡραῖα!

Ἀπερίγραπτη — λέγει ἡ *Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλάς*,—θὰ εἶναι ἡ χαρὰ ποὺ πλημμυρίζει αὐτὲς τὶς ἡμέρες τὸ Διαπλασόκοσμο. Καὶ τὸ σωμκεραίνει ἀπὸ τὸν ἔκυπνο: Τὰ νέα τοῦ 1929, καὶ προπαντῶν τὸ Δωδεκασέλιδο, τὴν ἔκαμαν νἀνανεώσῃ τὸ γρηγορότερο τὴ συνδρομή της καὶ νὰ τὴ συνοδεύσῃ μ' ἕνα ὡραῖο γράμμα, γεμάτο ἀγάπη. Τῆν εὐχαρισ ω πάρα πολύ, κι' ἐλπίζω νὰ πάρῃ καὶ ψυθύμυμο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃ τακτικά.

Ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* εἶναι εὐχαριστημένη μὲ τὴν αὔξησῃ τῆς συνδρομῆς καὶ γι' ἄλλο λόγο: ὅτι τώρα ὁ ἀριθμὸς εἶναι στρογγυλός, στρογγυλότατος μάλιστα,—100—καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν θυμᾶται. Γιατί τὸ 80 πάει τὸ ἑξονοῦσα, καὶ πότε ἔστελνε τὸ ὅπως πρῶτα, πότε 85. Τώρα δὲν ἔχει λάθος: ἔνα ἐκατοστάριχο φωστό! —Γιὰ τὸ «Πένταθλον τῆς ἀπήντησα ὅτι ἔγινε δεκτό.

Ὁ *Πετσιρίκος τοῦ Ἀγρινίου* ἀνανεώνει τὴ συνδρομή του μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τρελάθηκα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου ὅ,τι ἂν εἶδα τὸ δωδεκασέλιδο! Εἶκοσι θραχμὲς παραπάνω! Μὰ τί εἶναι μπροστὰ στὴ γλῶσσα ποὺ μοῦ προσφέρετε κάθε Σάββατο μὲ τὸ περιεχόμενό σου!» — "Ἀπὸ τοὺς πατριῶτες τοῦ ποὺ ἀνεφέρει, κανένας δὲν εἶναι συνδρομητής. Ἂς τοὺς κάμῃ λοιπὸν πρῶτα, ἀφοῦ τοὺς ξέρει, κι' ὕστερα ἂς ἱδρύσῃ τὸ Σύλλογο.

Ἡ *Σγουρόμαλλη* ἀχνάφωνεῖ: «Στὸ γενικὸ ἐνθουσιασμὸ προσθέτω κι' ἐγὼ τὸν δικό μου. Δωδεκασέλιδο! Ἑορτασμὸς τῆς Πενταετηρίδος! Προοιμιὴ τοῦ Πολέμου! Σῆμα Διαπλασόπουλων! Ἀπὸ ἐλεημοσύνα τοῦ Πενταθλου! Ὅλ' αὐτὰ θὰ πρωμαρτοποιηθοῦν στὸν κατιούσιο χρόνο, καὶ θὰ ἐγκαινιάσῃ ἀπ' αὐτὸν μιὰ περίοδο λαμπρὰ ἐρῆ ἀπὸ κάθε προηγούμενη!» Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅ,τι τὸ Ἐλλιποσύμφωνον τοῦ Πενταθλου «ἠγωνιεῖ ἀσυνιᾶς», τὸ διάβασε «ἢ ζωὴ μὲ κκκουχίας». Γιατὶ δὲν πῆγε ὁ νοῦς της στὸ κόνσο «ἢ ζωὴν μετ' ἀμουσίας», κι' ἔκαμε πολὺν κόπο γιὰ νὰ βρῆ μιὰ λογικὴ φράσῃ ποὺ νἄχει τέσσερις λέξεις μὲ τὰ ἴδια φωνήεντα. Καὶ μὲ ρωτᾶ, αὐτὸ δὲν εἶναι δυσκολότερο; — Νά, κάτι ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ σκεφθῆ. Ἴσως μ' αὐτὸ γίνεται νέον εἶδος Ἀσκήσεως, τὸ δυσκολώτερο ἀπ' ὅλα!.. Τί λένε οἱ συνθέται μας;

Ἔλαβα καὶ τὰ δύο γράμματά σου, *Ἀμαζών*, καὶ σοῦ ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες. Ὦ, ναί, ἡ πηρέα σας θὰ κάμῃ θαύματα φέτος κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ ξεσπαθώματα ποὺ μοῦ ἐτοιμάζετε. Μὰ μποροῦσε ποτέ, κορίτσια σὰν κι' σᾶς, νὰ καθήσουν μὲ σταυρωμένα χέρια σ' αὐτὴ τὴν περίστασῃ, καὶ νὰ κοιτάζουν τοὺς ἄλλους νὰ ξεσπαθώνουν;

Ὁ *Γόρδιας Δεσμὸς* κάνει τὴν ἑξῆς παρομοίωσῃ: «Ὅπως τὸ χειμῶνα δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε χωρὶς σόμπα, ὅπως τὸ καλοκαίρι φοροῦμε γιὰ ἔνα πανάρι κρύο νερό, ἔ:σι δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε, χειμῶνα-καλοκαίρι, χωρὶς Διάπλασι!» Πολὺ ὡραῖα!

Ἀπερίγραπτη — λέγει ἡ *Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλάς*,—θὰ εἶναι ἡ χαρὰ ποὺ πλημμυρίζει αὐτὲς τὶς ἡμέρες τὸ Διαπλασόκοσμο. Καὶ τὸ σωμκεραίνει ἀπὸ τὸν ἔκυπνο: Τὰ νέα τοῦ 1929, καὶ προπαντῶν τὸ Δωδεκασέλιδο, τὴν ἔκαμαν νἀνανεώσῃ τὸ γρηγορότερο τὴ συνδρομή της καὶ νὰ τὴ συνοδεύσῃ μ' ἕνα ὡραῖο γράμμα, γεμάτο ἀγάπη. Τῆν εὐχαρισ ω πάρα πολύ, κι' ἐλπίζω νὰ πάρῃ καὶ ψυθύμυμο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃ τακτικά.

Ἡ *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* εἶναι εὐχαριστημένη μὲ τὴν αὔξησῃ τῆς συνδρομῆς καὶ γι' ἄλλο λόγο: ὅτι τώρα ὁ ἀριθμὸς εἶναι στρογγυλός, στρογγυλότατος μάλιστα,—100—καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν θυμᾶται. Γιατί τὸ 80 πάει τὸ ἑξονοῦσα, καὶ πότε ἔστελνε τὸ ὅπως πρῶτα, πότε 85. Τώρα δὲν ἔχει λάθος: ἔνα ἐκατοστάριχο φωστό! —Γιὰ τὸ «Πένταθλον τῆς ἀπήντησα ὅτι ἔγινε δεκτό.

Ὁ *Πετσιρίκος τοῦ Ἀγρινίου* ἀνανεώνει τὴ συνδρομή του μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Τρελάθηκα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου ὅ,τι ἂν εἶδα τὸ δωδεκασέλιδο! Εἶκοσι θραχμὲς πα

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Εἶναι ὁ τελευταῖος λαμπρός, πλούσιος, θαυμάσιος

ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ" ΤΟΥ 1928

Μὲ τὶς 425 σελίδες του.— Μὲ τὶς 308 εἰκόνες του.— Μὲ τὸ συγκινητικὸ μυθιστόρημα «Στὴ Σκιὰ τοῦ Πύργου». Μὲ τὸ περιπετειῶδες τοῦ Ἰούλίου Βὲρν «Διετεῖς Διακοπαί». — Μὲ τὸ ἀριστουργηματικὸ «Θαυμαστὸ Ταξίδι» τῆς Λάγκερλεφ. — Μὲ τὸ ξεκαρδιστικὸ «Ἡ Ρήνα κι' ἡ Μαρίνα». — Μὲ εἰκοσιδύο «Χίλια-Μύρια» τοῦ Ἀνανία.— Μὲ δυὸ «Κυριακές».— Μὲ 38 «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές». — Καὶ μὲ ἀμέτρητα ἄλλα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ. κτλ.

ΤΙΜΑΤΑΙ *Ἄρραφος δρ. 80.*— (καὶ ταχυδρ. 85 διὰ τὸ Ἔσωτ. καὶ 103 διὰ τὸ Ἔξωτ.) *Ραμμένος δρ. 85.* - (καὶ ταχυδρ. 100 διὰ τὸ Ἔσωτ. καὶ 108 διὰ τὸ Ἔξωτ.)

ριστῶ· τὴ Συλλογή σου θὰ τὴ φυλάξω γιὰ τὴ Β' Ἐξαμηνία· συμφωνεῖς ;) **Κούκλαν** τοῦ **Χωρισοῦ** εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· γράφε μου συχνὰ καὶ μὴ σὲ μέλει «γιὰ τὴν ἀπασχόληση ποὺ ἔχω»·) **Ἑλένην** (καὶ τὸ ζικό σου πρῶτο γράμμα μ' εὐχαριστήσε πολύ· εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου· γράφε μου!) **Γιώταν Ἀνδρεοπούλου** (χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία· κι' εὐχαριστῶ ποὺ θὰ λάβῃς μέρος· καὶ στὸ ξεσπάθωμα· μὰ δὲν θὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο ;) **Ἰάδα** (εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου· τετράδια ἑστειλα· γράφε μου καὶ θἄχεις συχνὰ αὐτὴ τὴ χαρά...) **Ἄγνωστην** (ἀρκετὰ Διαπλασόπουλα ἔχω κι' ἐκεῖ· ἡλικία δὲν εἶχες σημειώσει στὸ τετράδιό σου· γι' αὐτὸ σ' ἔβαλα στὴν Ἀνωτέρα·) **Βίταν Π. Γαβριηλίδου** (κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ ποὺ ἀποκτῶ μιὰ τόσο καλὴ φίλη· ναί, νὰ μοῦ γράφῃς ὅποτε θέλεις·) **Πριγκίπισσα» τῆς Ὀμίχλης** (τὸ ἐνέκριναι κι' εὐχαριστῶ· ὄχι, θὰ τὰ τίναμε νάχουν περισσότερα φύλλα· καὶ τί φύλλα ! ἔνα δικό μας κάνει πέντε δικά τους—γιὰ χωρητικότητα μόνο μιλῶ·) **Μίμην Πρόϊμον** (βαλτό·) **Λυκαυγὴν** (δὲν θὰ ἤλθε ἀκόμα ἡ σειρά τοῦ· περίμενε·) **Μαγεμένην Νεράϊδαν** (ἂν θέλετε νὰ δημοσιεύσετε στὶς **Μ. Ἀγγελίες**, θὰ πληρώσετε κατὰ τὴ διατίμηση· 6 τετράδια 5 δρ.) **Χαδιάραν** (τὸ ἔλαβα·) **Δ. Χ. Καμαριώτην** (ἑστειλα, περκστικά·) **Ἑλένην Φορίλίγκου** (πολὺ εὐχάριστα ;!) **Νίκον Κατσιώτην** (ἀδύνατο νὰ διαβάσω χειρόγραφο μὲ μολύβι· πρέπει νὰ μοῦ τὸ ξανακατέλῃς γραμμένο μὲ μαύρη μελάνη·) **Ἀκαδημαϊκὸν Πολίτην** (μπορεῖς νὰ συμμετάσχῃς·) **Ἱσπανιόλαν** (δεκτὴ ἡ συμμετοχή σου καὶ εἰς τοὺς δύο διαγωνισμοὺς· βραβεῖον ἑστειλα·) **Ζαννὴν Α. Καμπάνην** (ἔλαβα τὶς φωτογραφίες καὶ θὰ τὶς δημοσιεύσω·) **Πήγασον**, **Ἐθνικὸν Ὕμνον**, **Πανδώραν**, **Ἀλεξανδρινὸ Διαπλασόπουλο**, **Δικηγορίναν** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν **5 Δεκεμβρίου** θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ 242ου Δ ἀγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 8 Φεβρουαρίου.

21. Λεξίγριφος

Μιὰ αὔθουσα κοινή
Κι' ἡ μάνδρα ἡ διπλανή—
Καὶ νὰ εὐθὺς ζωάκι,
Περίεργο λιγάκι,
Ποὺ τρέχει νὰ κρυφῇ.

Ἐλευθέριος Ν. Ρουσσάκης

22. Στοιχειόγριφος

Στὰ παραμύθια βρίσκεται
Καὶ τὰ παιδιὰ φοβίζει·
«Μ' ἂν θέλῃ τώρα ἕνα παιδὶ
Κουρέλι μπρός του νὰ τὸν 'δῇ,
Τὸν ἀποκεφαλίζει.

Νέμεσις

23. Μεταγραμματισμὸς

Κάποια πόλη ἑλληνική.
Τὸ κεφάλι της ἀλλάζει,
Παίρνει ἀνθρώπινη μορφή,
Ἀλλὰ ζώου ἔχει κορμὶ
καὶ στὰ τέσσερα καλπάζει.

Ξενιτεμένο Ἠπειρωτάκι

24. Ἀναγραμματισμὸς

Ἄλλων τόπων ἕνα ζῶο,
Μηρυκαστικὸν ἄφωο,
Τὰ στοιχεῖα του ἂν ταράξῃ,
Κάνει πήδημα μεγάλο,
Σὰ νὰ ἦταν ζῶο ἄλλο,
Ποὺ ὁρμᾷ γιὰ νὰ σπαράξῃ.

Ἀκαδημαϊκὸς Πολίτης

25. Πυραμὶς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Οἱ σταυροὶ καθέτως εἶδος παραφροσύνης. Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: σύμφωνον, ὑποθετικός, ἀρχαῖος φιλόσοφος, πόλις τῆς Θεσσαλίας, ὄρος τῆς Πελοποννήσου.

Κων. Ι. Παπαχρυσάνθου

26. Ἐπιγραφὴ

Ι Ν Α Χ Θ Α Β
Α Σ Α Μ Α Λ
Ι Λ Η Ι Λ Η

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Ρασπουτὶν

27. Πτερωτὸν Γράμμα

Πλανήτης—Καλλιεργημένη γῆ—Τρομερὸν θηρίον—Θεατρικὸν ἔργον—Βαλκανικὸν Κράτος.

Ὅλαι αὗται αἱ ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἓν γράμμα κοινόν, τὸ ὁποῖον εἶναι πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ οὕτω καθεξῆς

Μελαχρεινούλα

28. Τριπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν θεὸν Αἰγύπτιον· τὰ δὲ δεύτερα χώραν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ τρίτα κράτος ἀσιατικόν :

1. Πόλις τῆς Ὀλλανδίας· 2. Ἐνθουσιῶδες ποίημα, ὕμνος· 3. Βασιλεὺς τοῦ Ἄργους· 4. Σύμβολον ἐθνικόν.

Ἀμίμητος Γελωτοποιός

29. Γρῖφος

τρ		κο	κο		α
τρ	τρ	κο	κο	α	α
τρ	τρ	κο	κο	βε	
τρ	τρ	τρ	κο	κο	α	α
τρ		τρ	κο	κο		α

Ἐδεστράτιος Παξινὸς

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

30. Homonymes

Comment l'aimez-vous ?

1. Entouré de sapins verts.
2. Bien élastique toujours.

Où la placez-vous ?

1. En Suisse, pays charmant.
2. Dans la cour de recréation.

Qu'en faites-vous ?

1. Une ville paisible.
2. Un jeu fort amusant.

Σίφων

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 39

593. Κόρινθος (κόρην, θῶς.)—594. Ἄδεν (ἄ, δέν.)—595. Αἶνος-Ἄρνος. — 596. Βάρδος-ῥάβδος.—597.

ΚΑΛΑΜΟΣ	598. ΗΦΑΙΣΤΟΣ
Α Ε Υ Υ	(Φαιστός, Αἰήτης,
ΑΕΞΙΚΟΝ	Ἴσσός, Σηστός,
Α Ι Ο Ε	Τίτος, Ὄφις.)—
ΜΥΚΟΝΟΣ	599 602. Διὰ τοῦ
Ο Ο Ο Ι	Ο: *μοσχοβόλος*,
ΣΥΝΕΣΙΣ	*προσοδοφόρος*, *σπόγγος*, *κομψός*, *σκόροδον*.—604. ΑΙΓΙΝΑ-ΣΚΥΡΟΣ (ΕφΑΣμός, κρΙΚος, ἀρΓΥρος, ΚάΙΡον, κῶΝΟς, ΑΪΑΣ.)— 605. Οὐαὶ τοῖς ἠτημένοις. — 606. *Ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι.* (αυ ἐς αυ, τ' εἰς δυ, γαρίδα, σῖτοι, πῖ, οὖς, ι.) — 607. JACOB
	ANON
608. Lafontaine (la fontaine).	COR
	ON
	B

Μὴ λησμονεῖτε πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς ποὺ σᾶς στέλλομεν τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως **10** τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. **6** τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν **10** λέξεων **60** λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ **70** καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. **1**.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. **3**.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

|ΚΘ' — 17|

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν, εὐχαριστῶ, ἔστειλα. **Μυραλεύστη**, πέτυχες, ναί, μὰ ἦταν «ἐξώφθαλμον». Τὸ ψευδώνυμο ὅμως **Ἑλληνικὸν Ἰδεώδες**, στὴ δημοσιογραφία εἶσες ; **Γόρδιε Δεσμέ**, ἀλληλογραφεῖς καὶ μὲ κοριτσάκια; **Λιλιάνα**, νὰ σέβη μοῦ στὸν Ἀνανία.

ΤΡΕΛΟ ΦΟΙΤΗΤΑΚΙ

|ΚΘ' — 18|

ΤΑΡΖΑΝ, χρονιὰ πολλά.

ΠΑΝΔΩΡΑ

|ΚΘ' — 19|

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΝΙΚΗ» ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Δίς : Δ. Στεφανίδην, Κατεχάκη 10. Ζητοῦμεν ἀντιπροσώπους ἀπὸ παντοῦ.

|ΚΘ' — 20|

«ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ»
ΡΑΜΟΥΝΤΖΙΚΟ, ΜΙΤΣΟΥΚΟ, ΠΙΚ, ΝΑΚ

|ΚΘ' — 21|

Ἡ Ἔξυπνη Γατοῦλα γιὰ διαφόρους λόγους παύει προσωρινῶς τὴν ἀλληλογραφία της.

|μΘ' — 22|

Ἀνταλλάσσω παντὸς εἴδους γραμματόσημα (ὄχι σχισμένα, λερωμένα ἢ μὲ δόντια λειρά) εἰς οἱανδήποτε ποσότητα, δίδων διάφορα Ἀποικιῶν, Ἀσίας, Νοτίου καὶ Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, Νέας Εὐρώπης κτλ. Προτιμῶ Ἑλληνικὰ πρώτων ἐκδόσεων μεγάλης κεφαλῆς Ἑρμοῦ (ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜ), τὰ ὁποῖα καὶ ἀγοράζω. Χριστ. Νάλτσας, ὁδὸς Βενιζέλου 48, Θεσσαλονίκη.

|ΚΘ' — 23|

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ

Τὴ διοργανώνουν τὸ **Τρελὸ Φοιτητάκι** καὶ τὸ **Μαγεμένο Βασιλόπουλο**. Ὅσα διαπλασόπουλα καὶ διαπλασοπούλες θέλουν νὰ μᾶς τιμήσουν μὲ τὴ συντροφιά τους ἂς γράφουν (ΚΠ'—775) γιὰ πληροφορίες.

|ΚΘ' — 24|

ΑΝΑΓΕΝΝΗΘΕΙΣΑ ΕΛΛΑΣ
Ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879 - 1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνοι οἱ ἑξῆς πέντε : 7ος, 12ος, 14ος, 18ος καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1928) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 35 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς : Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***23*** εἴτε ἄραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι